

14.964
XVI.10

NYETEMES

REGÉNYTÁR

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

EGYETEMES REGÉNYTÁR

xvi. évf. 10.

LIVIÓ FŐHADNAGY

REGÉNY KÉT KÖTETBEN

IRTA

PEKÁR GYULA

ELSŐ

KÖTET

BUDAPEST

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA

Andrássy-út 10.

Országos Széchényi Könyvtár

M. 964 / XVI. 10

~~25. 015~~

A.M. N. MUSEUM KÖNYV-TÁRA
1. Nyomtatványoknapló
1901. év 250. sz.

ELŐSZÓ.

Tudom, nem igen divatos már ma előszót írni s én mégis engedelmet kérek a közönségtől arra, hogy megtehessem. A bölcsek állítása szerint az ember minden hét esztendőben más emberré alakul át, — nos én „*Livió főhadnagy*“-omat ép nyolcz évvel ezelőtt irtam. Első regényem ez és ha szabad az írónak érzelmeskedőnek lennie — voltaképp csak ennyit akartam mondani. A katonai élet mozgalmasságát akartam „*Livió főhadnagy*“-ban festeni, azt a, ha olykor cinikus is, de mindig bravuros fiatalságot, mely mint valami huszárohamban könnyelmű romantikával vágat át szerelmen, kalandokon — az egész életen. A Livió főhadnagyk nem kimélnék senkit, de magukat sem, és ha sokat szenvedtetnek, igazi hóditókként végeredményében maguk még többet fognak szenvedni. A szerelem kalózzai, a mulatság hősei békében, — de tán csak azért, mert háboru hiján igazi hősök nem lehetnek. Hiszem, hogy tomboló ifjúságuk, ördögös jókedvük azzá tudná tenni őket — ez a hit adja meg nekik rokonszenvünket és bocsáttassa meg velünk könnyelműségüket.

A szerző.

I.

A kadet csákója volt a hamutartó : odadobta ő is a cigarettáját. Csak ép lesimitotta izzó halántékán a fekete, fényes hajcsomókat. Aztán egy pohár konyakkal kezében a zongorához lépett és énekelni kezdett...

— Kadet, tudod már azt a dalt...

Mind elcsendesedtek, csak a rengeteg cigarettafüst szállingózott részegen a falusi huszártiszti kvártély kopott, vedlő mennyezete felé... Kint mint egy óceán zugása dühöngött a deczembervégi hóvihar, szinte hónaljig, ereszig temetve be a régi, düledező udvarházat czifra hócsillag miriádjaiba.

A szeszes cigarettagőzben, mint egy árnyékcsoportozat mosódott el az uri társaság. Az ujonnan érkezett wiener-neustadti hadnagy : Dari, báró Szentinczey Aladár tiszteletére volt ez a szilveszteri „csata“ rendezve, mint a hogy a mulatságot a bácskai Esty Pista hadnagy nevezte, kit a kártya iránt való különös érdeklődésénél fogva, rövideden „Skiz“-nek hívtak. Maga a házi ur, a „ritter-fő-hadnagy“, Rodakovszky Livió, ördögien különös

arczával és magas, karcsu alakjával ott hentergett egy régi karosszékben és mámoros mosolylyal nézte, az ő dalolni készülő Lolája minden mozdulatát.

Mellette egy nádszéken uj atillájában még kissé feszesen ült az udvarias, szelid Szentinczey — az italoktól, grogtól s teától párolgó asztal mögötti terjedelmes pamlagon pedig, mint leterített hullák heverték: a csinos Radern Gida főhadnagy s „Bonbon“ uhlánus, közöttük az aranyhaju Mamzelle Theoval, továbbá Marosy kapitány Miss Viviane-al, egy szőke angol minstrel-énekesnővel... A szomszéd szobában is volt egy kisebb csoport; az égő puncsok máglyája mögött dohányfüstbe temetkezve suttoztak: a legszebb főhadnagy, Donhofen Niki, kit közönségesen csak „Dodo“-nak hívtak; egy még mindig lefátyolozott, siró fekete „inkognito“-hölgy és Taszi hadnagy... Mellettük elbutult arczczal szolgálatkészen ült a Dongó cigány bamba kis bőgőse... „Skiz“, bár még csak este félkilencz volt, immár elázva aludt a sarokban egy lópokróczon s bizonyára a természet amaz örök rejélye felől álmodott boldogan: hogy t. i. miként kelljen a skizt, az ő druszáját a XXI-el megütni...

A kadet, a szőke gyerekképű kis Monthléry herczeg engedelmesen kelt fel arról a nyeregről, melyen szék hiján ült s a zongorához telepedve, szokott ostobaságával, akárcsak atakot parancsoltak volna a hangszer ellen, — a billentyűk közé vágott.

„Denke Dir mein Liebchen :
Was ich im Traume gesehen...”

Csodaszép mély alt hang szállt fel a légbe, tömör, aranyérczes rezgésével. Aztán az intonálás után, a következő perczben, mintha ez az aranyhang egyszerre megolvadt volna, dus folyással ömlött elő a démoni piros ajkak közül egy ábrándos dal.

„Ich war in duftigem Walde
Umringt von schönen Feen...”

A szomszéd szobában is elhalt a suttogás. Ugy állt ez a nő közöttük, mint a kéjnek, annak a fekete halálos szerelemnek a testetvett Géniusza. . Alakja mint valami jelenés kissé elmosódott a dohányfüstben — Szentinczey szinte félve nézte. . .

„Sie flüsterten und kosten
Ich sollt ihr Ritter sein...”

Magas volt és karcsu s fantasztikus fekete selyemruhája, melynek fekete gyöngydisze kigyó-szerű fényakkordokkal kísért a gyönyörű test mozdulatait, büvösen rajzolta ki termetét. Aczélból, lüktető aczélból volt ez az asszony.

„Doch als Sie noch so sprachen,
Mein Lieb da dach' ich Dein...”

Bal kezében az „imádott” Livio, — „Vili”, a mint ő nevezte, aranynyelű lovagló pálczáját tartotta, míg jobbjára egy plasztikus mozdulattal merevedett meg a légben. Dallamának sorai közé, melynek hangjai hullámozva töltötték el a nagy

szoba minden zugát, — csak olykor zugott bele a szilveszteri havas orkán...

„Denn so wie Du —
So lieblich und so schön...”

Szép, szabályos, arcza daczosan egyre azt látszott mondani: „Csak azért is!...” Feje valami vakmerő méltósággal ült nyakán, mely sápadt, melegfényű vállaival mélyen fénylett ki a fekete csipkés ruhabetét s szakadozott selyemgombok közül...

„Kind glaube mir!
Es war keine der Feen...”

A mámoros társaság dühöngve gyujtott rá a refrénre. Lola szemei, azok a bizonyos kéjtől, cinizmustól és tán konyaktól részeg szemek, melyek különben csak merészen és megvetéssel néztek végig a dorbézolókon — kigyultak. A nyakában kivégzett óriás kigyóként lógó, fekete boa lecsuszott válláról...

— Bravo Lola! — hangzék a teremben.

Az ördögös arczu Rodakovszky ajkai remegtek, mikor Lola egy lusta mozdulattal ütve pofon köszönetkép a kadetot, feléje ment... Szemeik találkoztak: a Livio szemei feketés-zöldek voltak mintegy aranyporral beporozva s oly különösen forogtak, hogy a szemfehérjét a golyók körül mindig látni lehetett... a Loláéi mohazöldek voltak, szélei felé kékes színbe menve át s hosszú

fekete pilláik alatt állandóan, mintha valami vészes deliriumban aludtak volna. Szinte rettegett az ember, hogy mikor lobban fel bennük az örült-ség... S voltak neki ily perczei: ilyenkor aztán jaj volt a világnak, mindent összetört... Ez ígéző fekete leány, most szinte zokogva borult a Rodakovszky karjaiba: szerelmes volt bele megint, már vagy hatodszor. Minden negyedik hónapban rájön ez a betegség, a mint ő nevezi s aztán pár hétig szinte cselédje a daliás főhadnagynak...

— Bravo Lola! Éljen Lola! — harsogott a dáridó orkánja még egyszer a teremben.

Marosy kapitány, ki nem tudván angolul, egy szavát sem értette a gyönyörű Miss Vivianenak, végre elkeseredésében sebzett sakálként ordított fel.

— Éljen az egész világ! — S pokoli lármával vágott a falhoz egy egész tea-készletet. — Megértetted-e ezt, rózsám? — kérde aztán szerelemmel, a Miss felé fordulva.

— You are a beast! — kaczagott az angol leány hidegen.

— Mit mondott, — te fiuk?

— Azt, hogy marha vagy! — fordítá le általános kac zaj-orkán közepette Radern Gida.

Marosy kapitány megvető arczczal kelt fel mellőle s tántorogva lépett Lola elébe, a ki Rodakovszkyra nézett.

— Te Lola, tudod-e mi vagy te?

— Nos? — kérde türelmetlenül a leány.

— Te vagy, — szavalá sötéten Marosy, — te vagy az új testamentomnak ama bizonyos szörnyetege, az a skárlátszövezetbe öltözött asszonyi állat, melyet druszám János apostol látott — izé — valami hegyen...

— Mit beszél? — kiáltá Lola rekedt hangon, megvetőleg fordulva el.

Nem tudott jól magyarul, de sejtette, hogy valami rosszat mondtak felőle, — ki nem állhatta Marosyt, — tán mert olyan jó barátja volt Rodakovszkynak.

— Vigyen el az ördög! — s feléje vágta konyakos poharát, mely célz tévesztve, átröpült a másik szobába s fűtővön találta a szundikáló kisbőgöst.

Marosy vissza akart ülni a Misshez, de helye már el volt foglalva: az időközben felébredt Pista huszár, a „Skiz“ ült az angol leány mellé... Szegény Marosy, mit tehetett mást, kifeküdt a Pista huszár helyére és sirva elaludt...

És a nagy dáridó óceánjának hullámai összezsaptak az uri társaság felett... A ködös agyak gőzölögtek a mámortól — vad hajsza kezdődött a Rodakovszky Livio „*alvilágában*“, már a hogy a falu tulsó végén lakó szép Schoenhoffné, a főhadnagy lakását nevezte... Jó meleg odú volt ez a „pokol“, kivált így tél idején, — hire járt az egész vármegyében s az említett szép asszony sokszor mesélgette suttogva, hogy

micsoda „décadent“, borzasztó dolgok történnek „dans cet enfer du chevalier...“ Mert nevezetes század volt a 17. huszárezrednek ez a basasüdi VI. százada!...

S egyre örültebben örvénylett az agyakban a dárídó mámora. Radern Gida és a téglavörös uhlánus Bonbon (Baron Okker Armand: a huszárok nem tudván nevét kimondani, csak egyszerűen „baromököragár“-főhadnagy urnak nevezték) — összeveszett a szívtelen de észvesztően csábos Theo felett... kié legyen? Radern Gidának egy jó gondolata támadt. Talpra állította az elázott kadétot, fejére tett egy lángoló, lobogó puncsos poharat, — czélozzanak rá, a ki lelövi, azé a leány...

A társaság el volt ragadtatva.

— Nézd csak, a kadét mint genie, sikoltá Lola tapsolva. — wie sein dummes Hirn brennt!...

— Ruhig, kadet! üvölté Rodakovszky szolgálati hangon.

Előbb flaubert - pisztolyokkal czéloztak a röhögő szőke herczeg fejére, kinek szörnyen tetszett ez a Tell Vilmosdi játszás, de a kis golyó sose vitte le az égő poharat: mindig csak kis lyukat ütött rajta... Gida aztán mást gondolt hát. Elővettek két pezsgős üveget s félig kihuzzták a dugóikat... Mint pisztolyokkal czéloztak a „sampuszkarabélyokkal“. — — Először Bonbon lőtt s nem talált, — másodszor Gida célzott s talált. Szárában

szakította ketté az égő puncsos poharat s pedig úgy, hogy az üveg csak egyszerűen felfordult s tüzes folyadékát a kadét szőke fejére ömleszté. A kis herczeg feje egyszeribe lángba borult, de azért meg se moccan, haptákban maradt, úgy, ahogy Rodakovszky parancsolta...

A társaság tapsolt.

— Élő fáklya!

— Autodafé!

— Égő princz...

De kicsit sok volt a tréfából... Szerencse, hogy a kisbögös egy csöbör vízzel végig öntötte az egyszerre felordító herczeget... haja már bőrig perzselődött.

Theo egy babyloni hetaera szivtelen mosolyával ült a győztes Gida ölébe... Bonbon pedig elbusulva ült félre s pezsgős poharába pislongatva, sirni kezdett.

— Mit csinál az az ostoba majom? — kérde tőle parancsolólag Lola s mint valami mopszlinak csettentett feléje.

— Iszik... felelé klasszikus egyszerűséggel a kövér uhlánus, ki már a részegségnek abban a stádiumában volt, mikor némely embert vallásos kétségbeesés száll meg. Bonbon tizenöt pohár konyak után mindig matematikus biztossággal jutott bele ebbe az állapotba. És bűnössége tudatában könnyezni kezdett, bánatosan. Félni kezdett a másvilágtól, a pokoltól: többet ő hát sose juthat

be a menyországba! Ez szörnyen elkeserítette. De aztán mint alapjában véve ravasz ember, alkudozni kezdett. Ha Marosy velem tart, morgá a vén bűnös főhadnagy szégyenkezve, úgy nem bánom, elme-
gyek a pokolba is... Was Jancsi, kommst mit?“ De Marosy csak hortyogott. „Mind ott leszünk“ vigasztalá a rémesen felkunkorodó bajuszos Pista huszár, egy tábornoki mozdulattal úgy emelve fel karját, mint a skiz a kártyán... „mind ott leszünk“, s büszkén mutatott reánk. Bonbon részeg arcza egy árnyalattal téglavörösebbre pirult az örömtől s könyein keresztül már nevetni kezdett: Hisz akkor úgy fogunk ott is mulatni, mint itt, ebben az infernalis lyukban... S a pamlagon heverő társaság testvériesen ölelkezett össze. Bonbon egész megnyugodva kezdett aztán filozofálni: „Különben is én mindig úgy képzeltem el magamnak a poklot, hogy az valami, oly kedélyes, elegánsabb fajta éjjeli kávéház...“ So ein fideles Nachtlocal.

— Éljen, éljen a pokol! — harsogá az istentelen részeg társaság.

*

Szentinczey Aladár még mindig nádszéken ült s épp oly mereven mint az előtt. Csodálkozó kábult szemekkel nézett körül. Mindez annyira új volt neki!... Ivott, ivott, de csak épp tisztességből, nem volt becsipve, inkább csak a lármától fájt a feje. Most felkelt s az általános mulatozás közepette

egykedvűen, unottan kezdett fel s alá sétálni a nagy teremben.

S annyi minden eszébe jutott.

Természettől szelid, de önérzetes s mindenek felett tisztességes érzésű fiú volt, s tiszta, kék szemeinek iszonyatos volt e kép. Hát ez a nő? önkénytelenül anyja és jó hugai jutottak eszébe, kik oly szép leveleket irtak neki Neustadtba s minden este imádkoztak érte...

A „csata immár tetőpontját érte el az alvilágban.“ Miss Viviane rágyujtott az ő ékes nótájára, hogy:

Yankee doodle came to Town
Riding on his poney...

melyre a Dongó bőgőse mindjárt kontrázott neki. Theo csábos finomsággal susogta el azt a bolond refrént hogy:

«C'est le regiment des cocottes, qui passe...»

Örület pezsgett az idegekben, oda át a félig betett ajtó mögött az „inkognito-hölgy“ is kacagni kezdett... Aztán Lola is énekelt még valamit. A dal végén azonban felkiáltott:

— Valaki nem tapsolt... Fenyegetőleg nézett körül. Végre Bonbonon akadt meg a szeme, ki az asztal végén ült s aludni látszék. Hozzá suhant s elkezdé őt válldragonerjénél fogva rángatni. De Bonbon nem figyelt rá; könyezett s nagy kövér

könyei hol kidülleszkedő hasára, hol üres markába hullottak. Orra előtt az asztalon egy nagy vizes pohárban pezsgő állott. E pohárba Bonbuska elbusultában egy fényképet állított bele, mely egy trikós, kihívó arczu chansonette énekesnőt ábrázolt. Ép térdig állt az isteni nedvben. Ennek a hűtlenségét siratta most a szegény hizott uhlánus, mert keserű ségei részegségében egymásután jutottak eszébe...

— Hadd fürödjék — susogá.

Végre elszakadt a dragoner pitykéje. Bonbon felnézett.

— Te majom, hát mért nem tapsoltál nekem?

— Hadd fürödjék! — válaszolt a részeg főhadnagy rendületlenül. — A kihívó arczu kép csak szenttelenül nevetett rá. — Megcsalt — folytató Bonbon — s hozzá még egy czivillel...

Lola belátta, hogy semmire se megy vele. Mégis kíváncsiságból megnézte a képet. Aztán egy megvető mozdulattal, mint a ki járatos az efélékben, így szólt: — Hisz ez Tini. — Azzal belekoppantva cigarettája hamuját a pezsgős pohárba, egyet csettentett a nyelvével s visszament Liviójához. Letérdelt előtte s szinte imádkozólag nézett fel rá. Aztán csakugyan össze is tette két kezét s szenvedélyesen kiáltott fel:

— Oh te: istenem...

Ragyogó gyűrűs kezeinek összetett ujjai közt mint valami tömjénmécs ünnepélyesen füstölgött a cigaretta...

— Megint a bolondod leszek három hétre
— tévé hozzá a maga bécsies kuplé nyelvén.

Aztán végleg elázott az egész ház. Még rögtönöztek ugyan egy operett előadást: Rodakovszkyt kinevezték Órfeusznak, Lolát Eurydikének, Bonbont pedig Stix Jankónak s az égett fejű kis kadéttal eljátszották Offenbach megfelelő dalait, de már szinte aludtak mind. Bonbon félálomban bögte el áriáját rozsdás manőver hangján... a végén szabad volt kezét csókolni Lolának.

Szentinczey csak tovább járkált fel s alá a szobában. Gépiesen nézett körül a „pokol“ falain: meglehetősen csupaszak voltak; pár angol verseny jelenet, — Archer jockey fényképe, — a weisskircheni kadétiskolának egy összfényképe s néhány equitációbeli fotográfia, melyeken Rodakovszky is rajta volt. Az íróasztal felett trofeumok lógtak: néhány katonatiszti lóversenybeli nyertes vállszalag s egymásfelébe rakva vagy kilencz különféle lovagló pálcza. Az íróasztalon a semátizmus, az Armeekalender s pár énekesnő arcképe állott egy „Nubian-Blacking“ fajta lakos üveg társaságában. A középső asztalon, a gőzölgő puncsok és pezsgős, konyakos palaczkok közt vagy hat kilenczágu koronás szivartárcza s egy sereg fénykép hevert. A székek támlányain atillák, bluzok pihentek, a szögletekbe csizmák, kardok s ócska sipkák voltak dobva...

Szentinczey szórakozottan, ásitozva lapoz-

gatott a konyakfoltok és szivarhamu között heverő fényképek közt. Senki se törődött vele, a társaság már annyira részeg volt, hogy majdnem mindenki aludt, vagy — sirt... Pillanatra elcsendesedett a terem, csak kívül zugott a mesés hóvihar... Csupa orfeumi eredetű fotográfia volt az asztalon, Szemei szinte boszusan futottak át rajtuk. Egyszerre azonban egyen megakadt a tekintete. Szinte hipnotizáltan nézte. — Egy tisztességes leány... morgogta meglepetten.

Magas, inkább keskeny alkatu, finom arczu fiatal leányt ábrázolt a kép, ki nagy szemeit csodálkozva mereszté a nézőre. Istenem, szövét tovább fáradt gondolatait Szentinczey — hogy kerül ez a szegény teremítés ide a pokolba, vajon ki lehet?... — Ujból megnézte. Szinte tündéries alakját lehellétszerűen burkolta el valami világos nyári ruha. Minél tovább nézte, a kép arczkifejezése annál sajátságosabban változott el. Szemei kérni kezdték, de hirtelenében a lárma közepette nem tudta mire? — utoljára már könyörögtek, már valami naiv esdekléssel néztek rá: segítsen rajtuk... Kezei össze voltak kulcsolva, valami virág mosolygott közöttük: ez volt az egyedüli vígság azon a képen... S a szemek csak ismétlék: „Segíts rajtam, — szabadíts meg innen, ments meg ezektől...“ Szentinczey az ismét felcsapó lárma közepette, ép atillája alá akarta csusztatni a képet, midőn egy gyors kéz kikapta ujjai közül.

Boszusan pillantott hátra. Lola állt mögötte ; csaknem még egy fejjel magasabbnak látszott most lángoló haragjában.

— Mit nézed ezt a képet ? — Lola mindenkit tegezett az urak közül. Idegesen remegő kezei, körmei közt az a lenge, szelid leányalak szinte reszketett a képen...

Szentinczeyben csöndesen kezdett fornni a harag. Szelid, igaz természete fellobbant arra a gondolatra, hogy ezt a gyöngé, védtelen teremtet, ki pedig úgy kérte, hogy mentse meg, kiengedte kezeiből s annak a démonnak a körmei közé juttatta.

Száraz, ideges hangon suttogá :

— Adja vissza kérem.

Lola a részeg morajtól alig hallhatta szavait. Merően, növekvő gyölölettel nézett a fiatal hadnagyra. Mámoros szemei csak úgy forogtak. Egész közel lépett hozzá, — majdnem akkora volt, mint Szentinczey.

— Hogy mered ezt a képet nézni?... Nem vagyok én elég szép, hogy engem nézzél? Abban a szobában, ahol én vagyok mersz úgy unatkozni, hogy fotografiákat nézegetsz... te szemtelen!...

Még mindig háta mögött szorongatta a képet, most lassan arcza elé emelte s megvetőleg kaczagott fel. Oda tartotta Szentinczey elé.

— És ezt mered te nézni, mikor én itt vagyok ?

A képen lévő szelid arcz, mint egy vízbe-

fuló, kétségbeesetten pillantott Darira: ments meg, mert megöl...

Szentinczeyben lángot vetett a harag.

— Hozzá ne merj nyulni, — sziszegé, — ahoz a *tisztességes* leányhoz, te... te...

A részeg társaság figyelni kezdett. Rodakovszky is kinyitotta álmos szemeit. — Bonbus ne hortyogj, — dadogá Marosy a másik szobából...

Szentinczey egy kétségbeesett mozdulattal kapott a kép után, de Lola, ki volt oly erős, mint ő, mellbe lökte őt, úgy, hogy hátratántorodott s megbotolva az asztal alatt heverő uhlánusban, a kanapé támlányára rogyott. Lola győztesen állt a terem közepén.

— Szemtelen! — susogá részeg szemeivel.

— Bravo Lola! — kiáltá félálomban Rodakovszky s utána a többi. Csak úgy zugott a hurráhk-tól a terem, aztán egyszerre csend lett. — Bonbuska még is hortyogsz? — dadogá szeretettel a másik szobából Marosy.

— *Tisztességes* leány, — kezdé gunyosan reszkető hangon Lola. De a következő perczben agyában egy más gondolat keresztezte haragját. — Livi! — folytatá: — ez a kép a te asztalodon hevert, ez a tisztességes kép, ha-ha! — kaczagott! — Mit keres ez nálad, tán szerelmes vagy bele? — fenyegetőleg lépett a karosszékébe temetkezett, mámoros főhadnagy mellé. — Kicsoda ez? És... és még elég csinos... — tevé hozzá daczosan.

Rodakovszky görcsösen kaczagott és rázta a fejét :

— Nem tudom, — nem, nem tudom, jer édes Lolám...

— Nem tudod?! — sikoltá vad dühvel Lola s szemeinek izzó pillantását mint egy halom paraszat a még mindig tántorgó Szentinczey arcza közé veté. — Hát akkor veszsen el ez a — ez a tisztességes leány, veszsen el minden tisztességes leány!

— Hurrah! — kiáltá a holtig ázott társaság, de főleg a más két kisasszony, kik képükből kikelve, igaz gyűlölettel ugráltak fel s éljeneztek Lola szavait. Lola pedig darabokra tépve a szegény fényképet, a földre dobta s vadul kezdett toporzékolni rajta.

— Veszsenek el mind!

Theo és Vivaiane, mint az örültek ugrottak melléje s szintén dühöngve taposták a tépett papiros-darabokat. De ez nem volt nekik elég, felrángatták a részeg Bonbont, a kadétot, sőt Rodakovszkyt is s azokkal is tapostatták a képet. És kaczagtak, eszeveszetten kaczagtak mindannyian...

Szentinczey unalomszülte haragjában szégyenlve legyőzetését, rángatózó ajkakkal nézett körül a szobában — valami sulyos tárgy után. A sarokban álló láda után kapott, de nehéz volt: nem bírta felemelni. Óriási kacaj volt e kudarczára a felelet. Dodó és a másik társaság az ál-

mosan czinczogó kis bögőssel némán állott a szoba ajtajában. Csend lett. Csak Bonbon hortyogott tovább; elaludt vastag testével a fotográfia darabjain. Az összefogódzkodott három leány, a perzseltfejú kadét s a még mindig görcsösen kaczagó Rodakovszky, mintegy megkövesedve néztek a szoba sarka felé. Egyszerre egy vékony konyakos palaczk repült hozzájuk s a kadét halántékán darabokra tört. Végig öntötte a Lola szoknyáját.

— Nincs hát aki helyt álljon egy tisztességes leány becsületéért, ebben a diszes társaságban? — ordítá egész különös, szokatlan hangon a szelid Szentinczey. — Ti, nyomorultak!

Rodakovszky ajakán megfagyott a nevetés. Galvanizált mosolylyal lépett előre, látszólag kijózanodva, de azért erősen tántorogva. Lola hozzá simult s ragadozóként nézett körül; feketeselyem ruhája alól ledéren tünt elő a selyemcsipkés alsószoknya...

— Szolgálatodra, — mondá Szentinczeyre nézve, nyugodtan. — Kadét, kelj fel!

A kadét perzselt halántékáról folyt a vér s a kiömlött konyakban meghigulva, áztatta a padlót.

Öt percz mulva kinyílt a kis szoba ajtaja, és Forintos Péter, a Rodakovszky tiszti legénye, két névjegyet hozott be a nőekkel, kadéttal, Bonbonnal s Radernnel magára maradt főhadnagyhoz.

— Nikolaus Donhofen, Freiherr von Donnerstein k. u. k. Oberlieutenant.

— Taszilo Graf Törökváry de eadem Pogány-Ethe und Magyar-Dád, k. u. k. Lieutenant.

— Jól van, — mormogá Livió. — Jöhetnek.

Bejöttek. Dodó óvatosan félrelökte finom lakcipős lábával a hortyogó uhlánus szőke fejét s udvariasan mosolyogva nézett Rodakovszkyra.

— Kedves Radern, mormogá szórakozottan Livió, lész oly szives... és te Bonbon az ördögbe is, szedd össze magadat! S mérgesen rugta meg az uhlánust. Ez hebegve kelt fel:

— No mi baj? És mélyen meghajolva, kezét csókolt Lolának. Aztán látva, hogy komoly a dolog, bár mindenki részeg, várt...

Rodakovszky leült egy sarokba s cigarettára gyújtott. Lola a három nővel a kanapéra ült s karonfogva Theot, halvány mosolylyal, rendkívül gyöngéden beszélgetett velük... A négy segéd halkán tárgyalt a szoba tulsó sarkában. Csend volt, csak a szoba közepén heverő zuzottfejű kadét nyögött és sirt.

Tíz percz múlva minden rendben volt. Dodó főhadnagy felhuzta mentéjét s jobb és balzsebébe egy-egy pisztolyt dugva, intett, hogy mehetnek.

A tisztek felvették köpenyeiket, a nők, vastag prémes bundáikat s azzal az egész társaság kivonult a régi udvarház elé. Mikor a külső ajtót kinyitották, az orkán egy egész garat viharzó havat szórt a szemükbe. Nem lehetett a tájra ráismerni. De azért csak indultak a falun tuli tisztásra ren-

dületlenül. Némelyhol kötésig ért a hó, ily helyeken a nőket ölükbe vették s úgy vitték tovább... mert a dámák mindenáron jelen akartak lenni az „esetnél.“ Lola mindvégig gyalog ment.

Iszonyuan üvöltött az orkán: a falu mécsei elvesztek a fehér viharban. Némelykor a szél átzúgott a távoli torony ablakán és siralmas, sejtelmes hangokra ébresztette az alvó Rákóczy nagy harangot. A doktor lakása ép utba esett. Taszi bekopogtatott ablakán.

— Schwartz, gyere ki, de izibe...

S mentek tovább. Kiérték a nagy tisztásra. Itt már alig lehetett az orkánban megállni. A távoli ég fekete alja köröskörül vad viharral vala teherben... A nők összefagyva, támaszkodtak neki a betemetett havas kutágasnak, hogy el ne fujja őket a szél, Radern Gida pedig egy gyalog steeple-chase-t lovagolva, a hónaljig érő hóban kimért husz lépést. Az ellenfelek kiálltak: Szentinczey uj atillájában, Rodakovszky bluzban. Dodó dideregve nyomta kezükbe a pisztolyokat. De a hó akkora volt, hogy a két ember nem látta egymást.

— Halt — mondá a kijózanodott Bonbon — meg van! — Mindegyiknek dragonerjében akasztotta a magukkal hozott két lámpást, — így legalább tudtok czélozni.

— Egy—kettő... kezdé Dodó, de hangja elveszett az őrült hóviharban. Himmelsacrament!

a toronyban ekkor kezdette a hatalmas Rákóczy-harang a Szilveszter éjjeli tizenkettőt ütni.

— A tizenkettedik ütésre lőttök — orditá Radern.

Lassan, méltóságteljesen zengett végig a fehér tájon a nagyharang szava. Tiz... tizenegy... tizenkettő...

Alig hallatszott a pisztoly szava. A Szentinczey lámpása összetört, de neki semmi baja se lett.

Átgázoltak egymásfelé a havon s kezet fogtak.

— Hideg van Szentinczey, mi?

— Csuf idő, Rodakovszky...

Vagy harmincz lépésről vonítás hallatszott, mikor kaczagva odaértek s épp a Bonbuska kulasából iddogáltak a leányokkal, akkor látták, hogy a Szentinczey golyója lábszáron találta a baktert, s az kelletlenkedett.

— Igyál öreg! — kláltá vigan Bonbon s az öreg szájába nyomta a kulacsot.

Mikor Szentinczeyt reggel négykor Forintos Péter és huszár Dohányos Ádám hazavitték, egész el volt ázva. Lefeküdt s menten elaludt. Mámoros, nyugtalan álmában csak egy gondolat bántotta homályosan, hogy: ki is volt hát voltaképp az a leány, a kiért ő megverekedett?...

II.

— Mily gyönyörtűek ezek a lehulló hópelyhek... Nézd, Andrée, hogy csókolódzom velük...

A két leány gyerekesen örült a nagy hónak. Prémies bundákba burkolva állottak kint a barok rácsozatos kis erkélyen. A régi falusi kastély kissé ó-németes, hajlott fedele messzire rugott ki; széles eresze a ház sarkain egy-egy fantasztikus hidratorokban végződött.

— Nézd Andrée, mily szerelmesek ezek a pelyhek... a kis, kövér Szoborházy Linka csak úgy ágaskodott utánuk a maga vásott kaczérságával.

— S hogyan olvadoznak! Mihelyt megcsókolom őket, mindjárt végük van...

Még Andrée is elmosolyodott, de aztán oda-dülve a falhoz, csak tovább nézte, mint merülnek el egyre mélyebben az ő szoknyás fenyőfái ebbe a szilveszteri hóba. A szalon ajtaja kicsit nyitva volt, belülről vörhenyes fény szűrődött ki a téli világba, peau d'Espagne illattal s itt-ott pár csöndes zongora-akkorddal.

— Furcsák ezek a hópelyhek, te Andrée,

folytatá bolondos gondolataival s a hópelyhekkal játszva a kis Linka. A melyik után kap az ember, azt rendesen nem éri el, s a melyik nem kell, az egyszeribe az ajkára repül s ott menten el is olvad...

— Furcsa — felelé Andrée elmélázva s csak tovább nézte temetkező fenyveseit.

— Látod, — tev é hozzá élénken Linka, kiben sok pletykázó bölcselkedési hajlam lakozott, így van ez a szerelemben is! Azt, a kit az ember akar, azt rendesen nem kapja meg, míg olyan, a ki nem kell, ezer is akad s csak úgy olvadozik, ha az ember... ránéz.

Andrée elmosolyodott. Aztán összerázkodott, mert már jó ideje voltak kint az erkélyen.

A hóvihár egyre erősebb lett s a fenyves egy ködös, fehér hótömeggé vált.

— Már most, — folytatá a csacska leány, — mit tennél te, ha például neked tetszenék valaki, s az semmit se törődnék veled? — tudnád akkor tovább szeretni?

— Tudnám, — mondá Andrée halkan.

Bundája prémjére hajtá fejét.

— Tudnám, mert ha egyszer valakibe beleszeretek, érzem, hogy utolsó perczemig szeretni fogom... többet nem szabadulok tőle. — Sebesen beszélt.

Linka megbotránkozott ezen a felfogáson.

Zöld szemeit nagyra nyitotta s úgy bámult barát-nőjére.

— No már én nem tudnám. Engedj meg, mit csinálsz egy emberrel, a ki teljességgel nem törődik veled? Csak nem fogsz utána szaladni?

— Nem szaladok utána...

— Hanem...

— Hanem — hogy is mondjam...

— Szenvedsz utána?

— Hát igen, szenvedek utána...

Linka összezsapta bundája alatt kezeit.

— De Andrée, mondd csak, mi értelme volt ennek?

Andrée elnézett.

— Édes Linkám, te igen bolondos vagy, tudod jól, hogyha az ember szerelmes, okoskodásról nem lehet szó.

— És te már úgy beszélsz, mintha csakugyan szerelmes volnál... a kis kövér leány elnevette magát. Már én nekem sokkal okosabb program-mom van az életre. Mindenesetre igyekezni fogok az után, a ki nekem tetszik, de ha látom, hogy nem kellek neki, veszek egyet a hópelyhek közül, melyek hozzám szállanak, — belészeretek egy olyanba, a kinek én is kellek...

— Na hát édes Linka, az olyan érzés, a mit az ember akarhat, nem is szerelem ám. A szerelemben ép az a furcsa, hogy az ember nem rendelkezik vele, hanem igenis ő rendelkezik az emberrel...

— Jól van jó, — felelé Linka lerázva nyuszt-prémes sipkájáról a havat. — Én már csak megmaradok az én programmom mellett. És biztosítlak, én boldogabb leszek, mint te.

— Lehet, de én vagy nagyon boldog akarok lenni, érted: nagyon, örülten boldog, azzal, a kit szeretek, s ilyen egy rövid emberi életben csak egy akadhat, — vagy semmilyen boldog sem...

— Egészen boldogtalan?

— Hát egészen boldogtalan.

A két leány elhallgatott. Körülöttük zugott a szilveszteri hóvihar. A falu tulsó végén levő nagy Rákóczy-harang néha megrezzent a füttyülő szélről.

— Már én — tündődék tovább az okoskodó kis Linka, — esetleg beérem valami közepes boldogsággal is. Ez legalább biztos és tartós.

— Irigyellek... sóhajta Andrée.

— Óh, te regényes Andrée! — sipitá Linka. Mind ilyenek vagytok ti, a kik a „Sacré Coeur“-ből kerültek ki.

— Na és, hogy még regényesebb legyek, — tevő hozzá szokatlan elevenséggel kaczagva Andrée, hát én azt hiszem, hogy az első és egyedüli szerelem vagy boldogság vagy méreg, inkább méreg, — s ha az, akkor örökre megmérgezi az egész életet...

Linka barátnőjére nézett, kinek alakja meg-

nyult s keskeny arcza szinte kipirult a mondókájától.

— Na hát, a mint mondtam, romantikus vagy. Mit akarjak én p. o. — kivel is? — no, például, hát azzal az elkényeztetett Rodakovszky főhadnaggyal? Látod pedig, megvallom, nekem nagyon tetszik, — de hát mikor én nem kellek neki? Ugy irigyeltelek téged, emlékszel azon a novemberi Hubert-vacsorán, mikor melletted ült. Egész éjjel töprengtem, tán sirtam is és oh — oh, micsoda édes gondolataim voltak...

Linka egész közel huzódott Andrééhez, ki, mintegy boldog álomban, hunyta be a szemét.

— Elgondoltam, — folytatá a csacska kis leány kipirulva — elgondoltam: ha ez az ember, ez az ördögi arczu, csunya-szép huszár most megölelne s megcsókolna, hát meghalnék a boldogságtól... Még azt is éreztem, hogy atilláján az az aranyzsinór, hogy szurja csupasz nyakamat, de ez a fájdalom, tudja az isten, még tán a legjobban esett... Ah Andrée, oly boldogtalan voltam, sirtam, gyűlöltelek... S aztán, — pár nap múlva megcsináltam magamnak azt a programmot, mit az előbb elmondtam. — Ah Andrée, folytatá kis vártatva, — csuda egy ember az a Rodakovszky! — olyan gyönyörű termete van, s mindig oly elegáns s amellet oly — szemtelen...

— Bolond vagy Linka, kaczagott idegesen Andrée.

— Igen, oly szemtelen, — borzasztó dolgokat mesélnek róla, — s ez nekem úgy tetszik.

— Tetszik?

— Tetszik, mert olyan biztos a modora; ha bejön a szalonba, mindig oly győzelmesen néz körül... Ah, ha most a menyekből ide leszállana...

A leányok elhallgattak. Összebujtak s úgy dideregtek.

Egyszerre egy csengő szépasszonyhang kiáltott az erkélyre:

— De az istenért Andrée, Linka, hol vagytok? Micsoda ostobaság? Rögtön jertek be...

Bent a nagy kandalló körül a társaság csöndesen beszélgetve, várta a tizenkét órát. A leányok ledobva bundáikat, dideregve huzódtak a tűz mellé. Szoborházyné, az a bizonyos malicziózus Krayn-felt grófnő, hosszú száraz testét derékban megtörve, mereven ült székében. Meglehetősen unalmas urak és hölgyek voltak Schoenhoffékhoz a szilveszter-estére hivatalosak: az öreg, róka-képű főispán feleségével, ki mindig elcserélte arczán a festéket s képét fehérre és orrát vörösre festette, az ezredes felesége, egy álmos sovány, közönyös kis asszony, Gáldyék, az orvos feleségével, egy-két szolgabíró és pár betyáros gentry gyerek, mint Gáldy Tamás és Domonkos Feri, kik nagy vörös kezeikkel, konvenczionális sasorraikkal s félig kinyitott szájukkal, mint frakkba bujtatott

béresek, bambán állottak a háttérben s köptek olykor egy pár parádés-kocsisforma hegyeset a „firhang” mögé.

A leányok nem is tekintették őket fiatalembereknek; ha huszártisztekről lehetett szó, önkénytelenül minden czivil fiatalembert az öregekhez számítottak. Az egész szalonban csak a babaképű Szoborházy Marietta érezte magát jól, ki roppantul hasonlított nénjéhez, de határozottan csinos volt s vőlegényével, az öles majoresztkóval, a bamba Czibaky Bandival még este egy ablakmélyedésbe huzódott. Anyja merev, arisztokratikus nyakát párszor megnyugodva fordította feléjük; ilyenkor fakó szemeinek pergament pilláit némi neszszel eresztette le s ezt gondolá:

— Igaz, hogy nagy paraszt, de meg van fogva!

A háziasszony, a szép Schoenhoff Mélanie, egy kissé elhizott, harminczhatéves asszony érezte, hogy álmos a hangulat estélyén és feltűnően kis kezeit egymáshoz dörzsölve, elevenen beszélt össze mindenfélét. Bizony, ő maga legjobban unatkozott e penészes öregek közt.

— Mily csufak azok a tisztek. Egy se jött el! Pedig Rodakovszky is, Radern is, Donhofen is, mind megigérték. Még az a kis Monthléry princzeske is.

— Oly aranyos, kis fiu! — sipitá Szoborházyné.

— Ugyan édes Márhám, kaczagott a szép Schoenhoffné, az a kis kadét már csak se nem kedves, se nem okos...

— De mikor oly finom orra van...

Mind nevettek. Még Czibaky Bandi is nagyot röhögött az ablakmélyedésben.

— Igen, folytatá Schoenhoffné, mindnyájuknak el kellett utazniuk. Családjukhoz utaztak.

— Hja, — szavalá kimérten a rókaképű főispán, ölébe ejtve monokliját, — az ily szent nap mégis csak legszebb a családi, vagy a bizalmas baráti körben. — S a hatvanas évek modoros eleganciájával hajolt meg a háziasszony előtt.

— Uj év, uj remények, uj — csalódások, tévé hozzá elszontyolodva a kancsal, öreg orvos, kit a felesége, egy lilaszinbe öltözött három emeletes tokáju szörnyeteg, ép akkor költött fel. Az öreg félve, hogy valami bolondot mondott, hirtelen nejére akarva pillantani, a tulsó sarokba nézett, hol Gáldy Tamás és Domonkos Feri elfulva kaczagtak.

— Dehogy utaztak el, nyögé félhangosan Gáldy Tamás, nagy . . . . muri van náluk! Esty Pista már két hete nem iszik, úgy spórolja a torkát a szent családi napra . . .

A társaság nem látszott hallani. Csak Schoenhoffné mosolyodott el . . . . mintha ő nem tudta volna! Szoborházynénak azonban mintha egy Hardtmuth-léniával két szigoru vonást huztak

volna az orrától fagyos szája széléig, — igen tapintatlannak találta a dolgot. A szép Mélanie asszony is boszankodott, de nem ezért... az a csuf Rodakovszky, kivel tegnap véletlenül találkozott, még háromszor is megcsókolta a kezét, úgy erősítgette, hogy biztosan eljön. Vajjon mit csinálhat most? — tünődék már belefáradva, az unalmas, lankadó társalgás felvillanyozásában, és — elpirult...

Czibaky Bandi most hallotta meg, hogy Gáldy Tomi mit mondott s teli szájjal harsogva, röhögött neki. A kancsal doktor és a főispán, kik időközben ismét elaludtak, hirtelen felébredtek s az egyik theát a másik puncsot kért.

Szoborházy Linka magára maradva, egy sarokba huzódott s azon törte a fejét, hogy a legközelebbi megyei bálra, uj fehér ruhájához, kék vagy piros szalagokat vegyen-e?

*

Schoenhoff Andrée pedig alig várta, hogy egyedül maradhasson. Beosont a harmadik szobába, mely egy kis keleties boudoir volt s beledülve a puha kerevet aranyos vánkossai közé, s úgy bámult fel a menyezetre. Kivülről behallatszott a hóvihar zugása, a hópelyhek suhogva suolták az ablaktáblákat; az ablak előtt a magasból lelógó kis indus mécs világa pedig olykor meg-meglibbent a falakon is átzúgó orkán lehelletétől... Eszébe jutott, a mit Linka mesélt

Rodakovszkyról — — minden, minden eszébe jutott s szive dobogott . . . a féltékenységtől. Mikor az a csacska leány azt beszélte, hogy mily jó volna a szép főhadnagy karjai közt az arany-sujtás karczolásainak kinjait élvezni . . . akkor azt hitte, eszét veszti. Hogy mert az a leány erre gondolni? Csak ugy remegett tépelődő gondolatai közepette. Hogy mert valaki Rodakovszkyra gondolni? Megölte volna Linkát odakint az erkélyen . . . Az az érzés, melytől egész teste reszketett, melyet két hónapja félve takargatott, nem mert kimondani — most szinte zsarnokian kezdett tombolni lelke mélyén. Szive ugy dobogott, hogy nyitva feledt szájjal bámult maga elé. Az az érzés mintegy viharfelleg gomolyodott fel lelke mélyéről, elzsibbasztotta szívét, még feljebb érve aztán megremegtette nyelvét — végre annak a félelmetes érzésnek a viharfellege ajkain egy sujtó villámban, egy rettenetes szóban tört ki: „*Szerelmes vagyok*“ . . . Mikor a szó ellebbent ajkairól, hallgatózott — vajon mit mondott? Nem hitt a füleinek. Szája könnyörtelenül ismételte: „*Szerelmes vagyok*“ . . . tizszer — huszszor — százszor . . . Arcza forró lázban gyult ki: Istenem, istenem, lehetséges-e? Csakugyan? Ő, az a kötelességtudó, okos, jó leány, ki oly higgadtan szokott itélni, ő rajta vesz most erőt egy oly érzés, melyről nem tud számot adni magának. . . A legnagyobb boldogság és legnagyobb boldogtalanság előérzetének hullámai ve-

gyesen viharzottak szegény lelkén... Aztán egyszerre eszébe jutott, mit mondott odakint Linkának a szerelemről? Lehetetlen, ő mondotta volna azt? Hisz akkor e perczben dül el a sorsa, élete sorsa, ez az érzés vagy örökre boldoggá teszi, vagy örökre megmérgezi életét, hisz ő maga mondta.

Szive, az a vergődő kis madár, bensejében, dobogott, tépte kalitkáját, szeretett volna kirepülni a hóviharba, messzire a falu végére, oda, ahol az a daliás, csunya főhadnagy lakott. Lassanként kifáradt Andrée a tépelődésben... s azonfelül mint minden igazában tiszta érzésű leány optimista volt. Szive, az a kis madár, látva, hogy nem tud kirepülni az ideál ablakára, lassankint megnyugodott, nem dobogott többé oly hevesen, hanem elkezdett gazdájának édesen csicseregni — szerelméről.

És Andrée arcát a párnák közé temetve, behunyta a szemét, s hosszan hallgatta, szive fülemülét... Nyáron jött ki az intézetből, — mily különös egyhangúak voltak azok a hónapok! Ábránddal, csupa fájós, szürke, vágyó ábránddal telve... Csak barátnőinek élt, azokkal levelezett; elégedett volt, de nem boldog, várt valamit, a mi nem jött meg. Végre megjött... október végén találkozott Rodakovszkyval, ki hosszú szabadságáról akkor vonult be századához. Ott ült a szalonban szótlanul, mialatt a főhadnagy anyjával tréfált. Mint a tikkadt beteg az alpesi levegőt, úgy szivta magába e csodá-

latos ember lényének a varázsát. Aztán jött az a Hubert-napi vacsora, mellette ült . . . ah, ez az este ragyogott, szinte égett emlékei sorában. Szive kis madara, csodaszép melodiákat kezdett most dalolni neki. Érezte Rodakovszkyt maga mellett: látta pompás atillájába szorított karcsu természetét, a bódító szemeket s azt a vakmerő, napégette, kardvágásos arcot.

Melle a ruhafodor alatt zihált, a beletüzött fehér rózsza kihullott kebléről s legurult a szőnyegre. Én édes istenem, — susogá a szegény leány s kétségbeesetten riadt fel, — de vajjon boldog lesz-e?

Bent a szalonban a kandallón levő Empire-óra akkor ütött tizenkettőt; kívülről a hóviharon át is behallatszott a nagy Rákóczy-harang el-elfuló szava. Hangzott a pohárcsengés és a sok gratuláció. Czibaky Bandi és Gáldy Tomi hangosan elkurjantották magukat: Éljen az uj esztendő!

A főispán azonban csendet kért. Álmából felriadtában azt hitte, hogy valami nagy hivatalos ebéden van, mert az inas egy puncsos poharat nyomott a kezébe. Egy szabadelvű, lojális fölköszöntőt mondott a háziasszony ő nagyságára s a végén szinte könyezve kérte az „Egek urát, hogy őt Magyarország apostoli... (itt hirtelen észbe kapott s kijavította magát) ő nagyságát az emberi kor legvégső határáig boldogan éltesse.”

A szép Schoenhoff Mélanie felkaczagott: „Hohó, főispán uram, nem akarok én megöregedni!”

És karonfogva leányát, sorra kocczintott a vendégekkel. Szépek voltak ketten így együtt. Az asszony, kit nem hiába hívtak volt „hires szép Melanie”-nak Bécsben, csak úgy piroslott a nagy egészségtől. Szeme csak úgy villogott, — haja, melybe egy véresen piros rózsa volt tűzve, holló fekete volt: leánya, ki jóval magasabb vala nála, világosbarna hajával, törékeny természetével kissé elhalaványodott a szép mama mellett.

A poharak csengtek... s az új év első perczében csodás véletlen folytán anya és leánya mindketten Rodakovszkyra gondoltak.

III.

Azon a bizonyos januári estén a városi „nagy teremben“ nagyobb szabásu gentry-piknik volt, melynek rendezői valószínűleg Gáldy Tomi és Domonkos Feri lehettek, legalább annak a meghívónak az alján, melyet Schoenhoffék kaptak, ezen urak nagy vörös kezeire emlékeztető ákombák sajátkezűség volt kiböngészhető. A főispán fogadta el a védnökséget, így hát mindenki ott lesz.

Schoenhoffné boudoirjában a nagy tükör előtt állott s a mint a saját visszfényében gyönyörködött, kis, de érzéki szájának szögletében, a még mindig szép asszonyok türelmetlenkedő idegessége remegett. Szobaleánya a földön térdelt s a ruhára feltűzött rózsabimbókat igazgatta.

— Jó lesz Marie? Meglehetősen mély ruhakivágásába, a tüll közé egy papiros-rózsát tett be. Egészen fehérben volt; gyönyörű kis feje, melyre a kékesbe játszó, itt-ott hullámos fekete haj magasra volt feltűzve, kissé rövid, finom nyakon ült, s ezen egy fehér szalag feszült. Vállai és karjai valóban tökéletes szépek voltak.

A bécsi szobaleány, pár gombostüvel szájában, lihegve nézett fel.

— Gyönyörű! Méltósága szebb lesz, mint a kisasszony! Mintha testvérek volnának!

Schoenhoffné felkaczagott.

— Hamar a brossomat! — kiáltá türelmetlenül. — Már megint eltettétek, pedig...

Ez a gyönyörű bross briliántokban és rubinokban kirakva, nagy dült betűkben villogtatta a „Melanie“ nevet. Odatette a mellén levő rózsához s pedig az illusion alá, úgy hogy a drágakövek mintegy fátyolozottan szórták szikráikat. Aztán tükörbe nézett, kaczerán és győzelmesen, mintha maga-magát akarta volna versenyre hívni. Jól van... mormogá, meg vagyok magammal elégedve.

Majd hirtelen megfordult s körülnézett a boudoirban. Férjének, az elhalt generálisnak az arc képe ott lógott a túlsó falon.

— No azt a képet is leporozhatnátok már egyszer. Hivd be a kisasszonyt Marie...

Mig a szobaleány oda volt, hirtelen rágyújtott egy parányi kis egyiptomi cigarettára. Homloka ránczba szökött: nagy, szinte férfias lépésekkel párszor fel s alá járkált a rendkívüli izléssel berendezett boudoirban. Egyszer megállt a nagy tükör előtt, egy remek mozdulattal emelte, fel karját, csókot intett maga magának, majd gunyosan a szemébe fujta tükörbeli énjének a

füstöt. Aztán ismét fel s alá jarkált, gyönyörű, kis lábaival letaposta a felkunkorodó szőnyeget s jóízűen felnevetett. Ki tudja kire gondolt? Talán Rodakovszkyra? Mikor lánya lépteit hallá, eloltotta cigarettejét. Csak azért gyujtott volt rá, mert azt tartotta, hogy ezek az erős keleti cigarették valami búskomor kifejezést kölcsönöznek szemeinek.

— No Andrée, meg vagy? — kérde leányára nézve. Őszinte örömmel látta, hogy milyen csinos. Szerencsétlenül érezte volna magát, ha az ő leánya rosszul néz ki.

— Jól van Andrijusa, mormogá. Schoenhoffné anyja lengyel volt s ő maga is tudott még egy kicsit lengyelül. — Csak azt a szalagot tedd egy kicsit előbbre... Így!

Csakugyan ez egyszerű változtatás folytán Andrée sokkal jobban nézett ki. A leány megcsókolta anyját, ez — sebesen átölelte s aztán hirtelen eleresztette.

— Így... no Andrée, a te első bárod! Ah, istenem, mikor én az első bálra mentem... Schoenhoffné végigsimitá hullámos haját halántékán s egy nagyot sóhajtott. De aztán hirtelen a távozó Marie után kiáltott... hamar, Marie a kocsit... elkésünk...

Andrée egészen rózsaszinben volt. Világosbarna hajának itt-ott arany reflexei voltak, frou-froujába is mintha aranypor lett volna hintve.

Szépen nézett ki, de nagyon sápadt volt. Már béli belépőben jött a szobába, most egy kicsit félretolta vállán, mert félt, hogy meghül. Termete anyja telt pompájához képest, kissé sovány volt. Kulcsontja, mint a legtöbb fiatal leánynál, kilátzott. A két alak, ha így együtt látta az ember őket, valóban két egytestvérnek nézett ki. Sőt volt eset, ha p. o. Schoenhoffné profilban állott, mikor az ember azt hihette, hogy leányának fiatalabb, kissé kövér huga...

— Várj, André, — mondá anyja sebesen, — ez rosszul van. — A leány fűzője, mellénél elől kissé ferdén állt. — Így. No, van-e minden négyesre tánczosod?

— Nincs, mama, csak a másodikra van tánczosom? És neked?...

— Nekem is csak a másodikra van tánczosom... Ah, hisz én inkább csak a te kedvéért tánczolgok. Rodakovszky, az a bolond fiu kérte, hát oda adtam neki...

— Rodakovszky? — mondá meglepetten Andrée, — de hisz engemet is a második négyesre kért fel, még azon a Hubertnap vacsorán...

Schoenhoffné, ki a tükör előtt állt és egy finom elefántcsontnyelű kefével, szemöldeit ivelte, hirtelen megfordult. Pillanatra csodálkozva, — boszszusan nézett leányára. Aztán felkaczagott.

— No nézd a szemtelen!...

Andrée is elmosolyodott. Szíve hevesen dobogott.

Schoenhoffné idegesen kezdett nevetni.

— Lám, lám! ily feledékenyek a férfiak. Bizonyára egész... egész... megfeledkezett... izé... rólad, mert tőlem tegnapelőtt kérte el...

Mindketten hahotára fakadtak. A szép Melanie megölelte a leányát s össze-vissza csókolta.

— No, majd ránczbaszedjük őt, ugy-e Andrée?... Kíváncsi vagyok, milyen kifogást talál ki.

— És itt volt tegnapelőtt? — kérde Andrée, — nem is tudtam...

— Nem volt... az az, dehogyan nem, persze, hogy itt volt, hisz különben hol beszélhettem volna vele.

Az inas jelentette, hogy a kocsi előállt.

— Nini, a szánba fogtak, — mondá örömmel Andrée...

— Legalább gyorsabban érünk oda... ülj be mama...

Fetűnően világos téli este volt. A csilingelő szán suhogva siklott a havon.

Mama és leánya az uton szót se szóltak egymáshoz. Mindketten mély gondolatokba látszóttak merülve lenni.

Másfél óra alatt beértek a városba.

A nagy, de kopott Törökváry-féle grófi ház, mely most „redoute“-ul szolgált, fényárban uszott.

Gáldy Tomi felsütött hajjal és bajuszszal, klakkal kezében, hajadon fővel állt a kapuban s fogadta a vendégeket.

Mikor a vakolata-vedlett lépcsőn felmentek anyja a szoroson begombolt frakku falusi Don Juan : Űrböy Lexi, s Andrée egy ismeretlen szőke huszártiszt karján : a leány a sokféle izgatottságtól szinte remegett. Andrée jó, okos leány volt, — érezte, hogy ha jobban átgondolná a négyes-históriát, hát kételyek, — aggodalmak... a legcsodálatosabb új érzések támadnának fel lelkében, de az események úgy vitték őt magukkal, hogy nem ért rá gondolkozni; — a teremből kihallatszó keringő dallam valami csábos zsibbadással ölelte át lelkét. — Hisz ez az én első bálom... susogá. Mosolyogva lépett a terembe.

A háznál már sokat tánczolt azelőtt is, de ily nagy teremben még soha... Oly szokatlan volt minden, szinte elfult ebbe a sok káprázatba.

Alig vette észre, hogy Szoborházy Linka már vagy öt percze kiabál a fülébe.

— Andrée!... Oda jertek át hozzánk. Ott vannak mamáék, Lándoryék, Pándyék...

— No, ülj le, — sugá Linka, ki már sok bálban volt.

A keringőző párok ott örvénylettek előttük. A különbözően mosolygó arcok villámgyorsan változtak... Egyszerre egy csomó aranyujtás tűnt szemébe, melyeken a báli fény reszketve

ragyogott. A pár hozzájuk ért, az aransujtás fényében egy fekete bajuszos, ördögös fej lebbent tova, de szemei pillanatra hetykén vágtak valahova oda Andrée mellé. Andrée a tekintet célját keresve, hirtelen maga mellé pillantott.

— Te Linka, — akará mondani, — kivel tánczol?...

De Linka már nem állt oldala mellett, úgy látszik, tánczba vitték. Anyja volt ott és mosolygott.

— Mi az Andrjusa? — kérdé s szemei még mindig mosolyogva veszték el a báli ragyogásban. — Tánczolj leányom, ne kosarazd ki az urakat.

Csakugyan Bonbon, a kadét-princz, meg Űrböy Lexi, már ott hajlongtak előtte. És aztán vitték Andréet eszeveszetten a tánczba; egyik ember karjáról a másikra szállt. A fiatalság észrevette a kissé sápadt, de oly finom, arisztokratikus arczu leányt s valósággal ünnepelni kezdte. Főleg a tisztek, huszárok s pár vadász és lovastüzér tiszt, (az egyedüli pajtások, a kikkel az atillás urak szóba állottak) — no a czivilek meg természetesen utánuk indultak. S Andrée, kinek aggodalmai elaludtak a káprázat örvényében, egyre örültebben tánczolt. Mintha menekülni akart volna sejtelmeitől, mert, ha pillanatra megállt, mindjárt eszébe jutott valami... Linka... mama... Rodakovszky... mért nem tánczol velem? S az a

négyes... Aztán igyekezett megfigyelni, hogy ki tánczol jól; legrosszabbul tánczoltak a czivilek, s ezek közt is a hórihorgas Czibaky Bandi, ki folyton a lábára hágott és térdeit lökdöste, valamivel jobban a vadászok, aztán a lovastüzérek s végül mind igen jól lejtettek a huszárok. A kivel most tánczol, gondolá, ez legjobban tánczol. Fel-nézett rá; Dodó főhadnagy volt, az a szenvtelen, hallgatag ember.

— Parancsol nagysád?

E perczben megpillantotta Andrée Rodakovszkyt. A terem tulsó sarkában tánczolt egy fehér ruhár nővel. Mindenki őket nézte.

— Ki az a leány? — kérdé hirtelen.

Dodó elnevette magát.

— De hát az istenért: a mamája édes nagysád... Maguk ketten a bálkirálynék...

És az a pár csakugyan gyönyörűen tánczolt. Elszaladtak mellettük, de se Schoenhoffné, se Livió nem vette észre a leányt. Simán lejtettek tova s mosolyogtak egymásra. A teremben már senki se tánczolt, csak ők. Schoenhoffné aczélos fényű fekete feje büszkén ült nyakán, szája kissé nyitva maradt, szemei már be voltak hunyva s lábai a fordulatoknál valami csodás bájjal metszették el a keringő ütemét. „Valóságos ballerina...” suttogták az emberek s ebben kissé igazuk is volt, mert mikor régesrégén első férjétől, tizenhét éves korában elvált, megszökött hazuról s két hónapig egy ballet-

mesternél tanult a szép Melanie... Rodakovszky most már egész átszellemülten, komolyan tánczolt.

És Andrée csak nézte őket. Gondolata nem volt, csak annyit érzett, hogy ez a világ, ez a bálterem, minden eltűnik, — körülötte egy sötét háborgó tenger zajlik, melynek hullámai egyszerre összezsapnak a feje felett. Segítségért akart kiáltani, de sejtette, hogy egyedül van s hiába minden erőlködése.

— Édes istenem, — susogá, — hát ez az élet? Vége... vége hát mindennek? — És egy könyecsepp gördült ki szeméből... Hirtelen letörülte. Azt alig látta, hogy az, akit Rodakovszky úgy átölel, az anyja... csak azt látta, hogy más, egy másik asszony...

Rodakovszky egy felséges sikammal, topantva tette le tánczosnéját. Senki se tánczolt már a termben, a huszárok tapsoltak s a hevesen csapkodó legyezők megett a közönség várt.

Rodakovszky egyet intett a cigánynak; pilanat mulva egy régi bécsi Lanner-keringő, a „Schönbrunner“, menuetteszerű ütemei remegtek meg a levegőben. Livió, mint egy király nézett végig a termen, kissé negédesen előre hajolt és zsebeibe tette kezeit. Gondolkozni látszék... Andrée-nek úgy dobogott a szive, hogy a mellette álló Pándy Olgára támaszkodott. Olga Bonbonnal beszélgetett, bizonyára Rodakovszkyról.

— Pompás egy fiú — sugá a vörös arczu kapitány.

Most egyszerre felvetette Livió a fejét s hosszú mazurlépésekben, egyenesen, Andrée felé ment. Mindenki ránézett... Andrée szárazon köhécselt.

— Bizony pompás fiu — ismétlé mellette az uhlánus kapitány.

A leány úgy érezte, mintha hirtelen világosabb lett volna a teremben. Rodakovszky csak jött feléje, és mosolygott... ama pár lépés alatt Andrée úgy érezte, hogy lelkében az a háborgó sötét óceán kiszikkad, helyébe egy virágos kert kezd nőni, melynek bimbói csodás boldogsággal nyílnak ki szeme láttára. Kétségbeesése mint egy fuvallatra oszlott szét... Mellette állt már, egy szót se szólt, csak egy indulatos mozdulattal átkarolta derekát. — S mikor a leány legközelebb észbekapott, már kétszer tánczolták volt körül a termet. Csakugyan a Rodakovszky keze az ott a dereka körül?... Ujjai helyén szinte elzsibbadt a teste, karját a kék atilla ragyogó, hideg vitézkötése szinte égette, karczolta... Borzongató remegés járta át egész lényét. Linka jutott eszébe...

Ez volt aztán a táncz! Észre se vette, hogy tánczolniak, mintha csak úgy álmodta volna az egészet. Sohasem tánczoltak együtt s mégis tökéletesen illettek egymáshoz, a közönség suttogva bámulta ezt a szép, magas párt. A régi keringő

átcsapott a „Romantiker“-be: Livió eleresztette tánczosnéját s kézen fogva lebbent vele át a termen... Aztán ismét átkarolta és pedig szorosan, úgy, hogy a leány ösztönszerűleg egyet fordult derekával, hogy jobban beleilleszkedjék karjaiba... lopva felpillantott rá; nem tudta mit akar, de susogni, szólni, kiáltani szeretett volna a boldogságtól... Rodakovszky arcza nyugodt maradt, szeme félig be volt hunyva. Van-e a mi engem megingathatna bizodalmamban? gondolá...

Már egy sarokban ült a bársony kereveten Linka és Gáldy Ilka közt, kik közönyös dolgokról beszéltek s egész teste még mindig lüktetett a boldog táncz mámorától. Felpillantott, anyja a terem közepén beszélt a főispánnal, kinek mellét a vaskoronarend diszitette, — a tisztek pedig egy sujtásos tömegbe bujtak össze a tulsó sarokba. Rodakovszky mesélt nekik valamit...

Csakugyan a tisztek igen jól mulattak maguk közt.

— Mondhatom páratlan ló, — magyarázá Livió, egy vadász főhadnagynak, ki adjutánsnak készült s lóra volt szüksége. — Nyugodt lelkiismerettel ajánlhatom neked, nem azért, mert én adom el, hanem mert ép gyalogos tisztnek való: szelid, csöndes és nem tulsebes. No, gilt?

S három pohár konyakot ittak az alkura. — Szervusz öreg! — Livió megrázta a boldog vadász kezét, ki szárban szűk s alul trombitamód

bő nadrágjában kecseskedő szökésekkel repült egy vörös arczu csunya lányhoz és tulzott finomsággal kérde tőle, hogy szabad-e még a második négyesre?...

A huszárok felkaczagtak:

— Szegény baka! — mormogá Bonbon elkeseredve, azt ugyan becsaptad azzal a pókos lóval Vili...

Rodakovszky nevetett:

— Igazat mondtam: szelid, mert két szemére vak, csendes, mert schulterlahm és nem tulsebes, mert pókos... — S ismét ittak. — Szervusz Szentinczey!

Szentinczey ott sétált körülöttük. Kezdetbe beletalálni magát a fiuk közé, de természeténél fogva inkább csendes volt s nem igen birta a szeszes italokat, különösen a konyakot. Az után a szilveszteri nagy multság utáni mérhetetlen részegsége neki ugyan magának rosszul esett, mert három napig volt beteg utána s szégyelte is magát... de legalább némileg közelebb hozta a pajtásokhoz.

Gyakran eszébe jutott azóta az a „fénykép“, a melyért vaktában (*forpasz-blindre* — mondá Esty Pista) megverekedett, de mint szerfőlött gyöngéd ember, restelte az ott jelenvoltak bármelyikétől is megkérdezni, hogy kicsoda. Azóta többször volt Rodakovszkynál, de nem is közelített az asztalhoz, pedig a tükörből látni vélte, hogy a fénykép darabjai ott hevernek a szivarok közt. Az utolsó

három hét alatt meg annyit kellett a lovardában vesződnie, hogy még a köteles látogatásokat se végezhetette el a környékbeli házaknál... az elébb, hogy a fogadó-bizottsággal ott lent állott a kapualjában, ismét eszébe jutott a bolond eset... eszébe jutott, mikor egyszerre egy odarobogó szánban az összefagyott ablaküveg mögött elmosódottan megpillantotta a fénykép eredetijét. A szán ajtaja kinyílt, összerezzen, csakugyan az volt... Az a magas nyulánk alak, az a keskeny arcz. Oda ugrott és felvezette. Mialatt a lépcsőn mentek, elgondolkozott: Istenem, ez a leány engem nem ismer, rám se néz, pedig már meg is verekedtem érte... Andrée csakugyan még akkor se nézett rá, mikor meghajolt s távozott tőlük az öltöző ajtajánál.

A szőke kadét-princz repült el mellette.

— Te kadét, kik ezek?

— Schoenhoffné a leányával... — liheg a perzselt fejű princz és tovább rohant.

És Szentinczey, a milyen romantikus fiu volt, folyton erre a halavány leányra gondolt, világos, hogy csak azért, mert oly furcsa, hogy egy leány, a kiért ő megverekedett, még rá se néz! — Persze, hát honnan tudhatná?! — Elővette keztyűjét s a tánczolók közé vegyült. És mindenkivel tánczolt, de annál a sajátságos szelid dacznál fogva, mely többnyire csak igen mély érzésű embereknel fordul elő, ép csak Schoenhoff Andréével nem. Kerülte őket.

Ismét a tisztekhez csatlakozott, kik Rodakovszky köré gyülekeztek. Schoenhoffékról beszéltek.

— Egy piramidalis mama, — morgá rozsdás, ázott hangján Bonbon.

Rodakovszky mosolygott. S a tisztek csak egyre bolygatták, a miért a leánynak s anyjának egyszerre udvarol.

— Ja ein Mordsweib! — mondá lelkesülten. — De a leánya is szép... — Ujjaival az asztalon dobolt s füttyürészve nézett a menyezetre. Rodakovszky ritkán elmélkedett s mint igazi lovastiszt, a tett embere lévén, az élet legsúlyosabb körülményei közt is mindig gyorsan határozott.

S aztán cselekedett, de szinte ösztönszerűleg, öntudatlanul. A nők körüli nagy sikerei sohse vitték elmélkedésre. Bánta is ő az elméletet! — Hisz nem vagyok professzor! — gondoló magában. Meglátott valakit, megtetszett neki, meghódította s aztán otthagya: ment tovább. Azzal, hogy voltakép, mik benne azok a rejtelmes tulajdonok, melyekkel hódít, sohase törődött, — s nem is volt kíváncsi rájuk. Például itt volt most ez az eset...

Rodakovszky felkelt s kiment a dohányzóba. A leány meglehetősen tetszett neki s a mellett — biztosra vette. Ez kissé baj volt. Emlékezett a Hubert-napi vacsorára. — Kedves, jó okos leány, — mormogá magában. — Az anyja — az egyszerű! — Körüljárta a kártyaasztalokat. Egy mackó-játszmánál megállt. Érdekelte a játék, mint

nagy kártyás, önzetlen szenvedélylyel segített egy bakaezredesnek. De a szemben levő partner, ki elvitte a kasszát, egy kopasz, vörös ember, kissé hasonlított egy uzsoráshoz s ez gondolatait másfelé terelte. Odább sétált. — Igen hát, ez a leány...

— mormogá, — tegnap irt a pénzéért Duft Mór, — tegnapelőtt táviratozott Traurig Jakab, ma sürgetett Gegenstand Izidor. . nem, meg kell házasodnom, ezek az uzsorások előbb-utóbb megölnék. Jó, eladom magamat, — tévé hozzá lelkesültem. — Szegény leány! ez a kis Andrée olyan helyes — jó, elveszem. — Levette Szentgyörgy tallérját órájáról s feldobta; — Fej: házasság. Helyes, a sors is ugy akarja...

De aztán eszébe jutott valami. Vajjon — gazdagok-e?

Megszólított egy kopasz ügyvédet, ki egyszer ellene segédkezett s az egész környéket ismerte. Vagy tíz percze behuzódtak egy sarokba. Az ügyvéd, mint egy szavaló-gép felelt minden kérdésére.

A tíz percz multán Rodakovszky leverten ment vissza a huszárokhoz. — Nem lehet, — gondolá, — nincs pénzük, — azaz nincs sok pénzük. Végtelen sajnálom, oly kedves, okos leány — mormogá, mintha gondolatban személyesen kért volna bocsánatot a leánytól, — ma még jól elmulatok vele, de aztán nincs más hátra: tán mégis a mamát veszem...

A boldogan mosolygó Andrée anyjával a terem közepéről jött Rodakovszky felé.

— Na csunya ember, kinek igérte a második négyest?...

Rodakovszky szelid bűnbánattal nézett rájuk.
— Szegény leány, és milyen kedves... — gondoló magában.

— A méltóságos asszonynak, — mondá, mélyen meghajolva.

— Milyen udvarias, — gondolta magában Andrée.

— Nagysádnak, — folytatá Livió, — legmélyebb bocsánatkérésem mellett azonnal szerzek tánczost. — S elfutott a tisztekhez.

— Szentinczey, kérlek, jer bemutatlak egy leánynak, tánczold vele a második négyest, Jó? tedd meg kérlek...

Szentinczey összerázkódott, mikor Schoenhoffnét és a leányát megpillantotta.

— Barátom, báró Szentinczey Aladár, — mondá Livió negédes, magas hangon... Pillanat mulva aztán a fülébe sugta: te Dari, ha megteteszik a leány, csak vedd el, nagyon derék, kedves, leány...

Livió alapjában véve igen jó ember volt s becsületbeli dolognak tekintette, hogy a hol csak módjában állt, mindenkinek szivességet tegyen.

Szentinczey kipirulva beszélgetett Schoenhoffékkal. A leány szerelme feletti biztonsági érze-

tében, udvariasan, kellemesen felelt a szelid szőke huszárnak, olykor még szemébe is mosolygott. Éppen akkora, ha nem nagyobb volt, mint Aladár. — Ezért a leányért, — gondola Szentinczey — nem egyszer, de még százszor is megverekezném... Az anyja, no az szörnyen hiu, ellenszenves egy teremtés...

Andrée, kinek ismét az a szédítő keringő jutott eszébe, egyszerre zavarba jött s nem tudta örömében, hogy mit beszél.

A négyesben a mama és leánya vis-á-vis-k voltak. Andrée ragyogó szemei izzóan tapadtak Rodakovszkyra, ki olykor gyorsan átpillantott a leányra, de aztán halkán tovább beszélt valamit Schoenhoffnénak. A szép Melanie mosolyogva, bámult maga elé, épp a leányára, de nem látta. Andrée, mint egy szerelmesen kinyíló rózsabimbó, valóban gyönyörű volt. Szoborházyné, ki a colonne végén tánczolt a főispánnal, feltette hosszú nyelvű négyszegletes üvegü lorgnonját s úgy mormogá:

— Charmante, délicieuse...

Szentinczey folyton beszélt, mindenféléről...

— S tudja-e, hogy én már láttam nagysádot? — mondá jelentősen nézve rá szelid kék szemeivel.

Azt a viláért se árulta volna el, hogy megverekeedett érte, de ábrándossága majdnem elragadta. — A leány Rodakovszkyt nézte, ki egyre mélyebben hajolt le a Schoenhoffné füléhez. Mintha

egy hűvös szellő suhant volna el mellette — mit akar? — gondolá, — próbára akar tenni? — De Livió időközönként mindig rátekintett; Andrée megfigyelte, körülbelül már előre tudta, mikor fog ránézni... És megnyugodott.

Szentinczey még egyre kérdőleg nézett rá. A leány végre felpillantott s hosszan, szórakozottan tekintett becsületes kék szemeibe.

— Hogy látott valahol? ... — mondá. Bizonyára tavaly Bécsben... Nem?

— Nem, — mondá rejtélyesen Szentinczey, nagysád nagy veszedelemben forgott...

— Tudom, sietett a társalgást befejezni Andrée, mert észrevette, hogy anyja egy tour-de-main-nél legyezője megett valamit sugott az elkomolyodó Livió fülébe.

— Tudom már, — igaza van, egyszer a Praterben, épp a Praterfahrt-nál felfordult a kocsink. Bizonyosan akkor... felkaczagott.

— Felfordult a kocsijuk... — mormogá csöndesen Szentinczey. És nem lett semmi baja?

Simple chaine volt éppen s Andrée tovafordult tőle. A női arcok ütemszerűleg váltakoztak, gépiesen nyújtotta előre kezét... Egyszerre Schoenhoffné állott előtte. Fekete szemei, szép gonosz arcza, egész pompás alakja diadaltól ragyogott.

Merészen nézett szemébe Szentinczeynek s férfiasan rázta meg a kezét. Mit akarhat ez a

kaczér asszony velem? tündődék a huszár, nem elég neki Rodakovszky? Mily szép leány, gondolta aztán, — kár, hogy ilyen anyja van... De e perczen szeme Andréera esett, ki a szilajon kaczagó Rodakovszkyval járta az utolsó tour-de-main-t, mielőtt párjához visszatért volna.

Amint a főhadnagy átölelte derekát, amint az a nyugodt, okos leány hozzásimult és ránézett, abból még egy Szentinczeynél romantikusabb ember is sokat láthatott volna. Egyszerre tisztán állt előtte minden. Hidegen, nézett a tovaperdülő Rodakovszky után... Mint valami rabló után, ki betört nála s elrabolva kincsét, tovább állott. Livió épp hangosan nevetett: visszaálltak helyükre Schoenhoffnéval.

— „Colonne!“ orditá rekedten a leolvadt hajzatu Gáldy Tomi.

„Nagysád“ susogá lázasan szegény Szentinczey. Andrée csöndesen vette le rajongó tekintetét Livióról s forditá Dari felé. Mosolygott.

— Nagysád, — maga szerelmes...

— Igen, — mondá Andrée egyszerűen s tovább mosolygott. Mélyen a szemébe nézett tánczosának. A szegény fiu szemei olyan őszinte kékek voltak. — És maga Szentinczey, — folytatá halkan, — maga ugy-e jó barátom?

— Az vagyok, — mondá Szentinczey keserűen — ha már más nem lehetek.

— Mindig az marad?

— Mindig az maradok...

Oly szép kotillon-figurák következtek, hogy mindenki elámult a Gáldi Tomi zsenialitásán. Egyebek közt két hölgyet keresett, Schoenhoffnét és Andréet s a kör közepére vezette őket. Aztán bekötötte a szemét Rodakovszkynak s a mama s a leány elé vezette, válaszszon... A huszártisztek tapsoltak. Lát a gazember — morgá Bonbon a Linka fülébe. Livió összefonta karjait s töprengni látszék. „Lát!” — sipítá a szőke kadet-princz, ki Pándy Olgával tánczolt. Balról Andrée állt, jobbról Schoenhoffné; Rodakovszky egyszerre csöndesen jobb felé fordult s kinyújtott kereső kezével megragadta a szép Melanie karját, átkarolta derekát s egy viharos keringő tourra vitte. Szegény leány! — gondolá magában, mikor visszapillantva látta, hogy Andrée elhagyatottan, szomoruan áll egyedül a terem közepén. Szentinczey hirtelen előlépett s egy tourra kérte az elgondolkozott leányt.

Livió őrült rohamban vitte magával a szép asszonyt.

— Nos, nem felel? — susogá lihegve Rodakovszky.

— Mit mondjak, fuldoklott Schoenhoffné, — hogy engem választott most? Hisz az csak véletlen... különben is maga egy tapintatlan... ember, mért nem választotta a leányomat?

— Angyal... — susogá Rodakovszky, alig hallhatóan, — mert magát akartam — — érti? magát akarom s amit akarok az teljesedni szokott...

Merően néztek egymásra, oly szenvedélyesen, hogy szinte gyűlölettel, mint két ellenség. És csak forogtak tovább. Végre is Schoenhoffné sütötte le a szemét.

— Nos szép asszony? — sugá hetykén.

Schoenhoffné lopva pillantott fel rá, de rögtön ismét lesütötte a szemét. A huszár örülten szorította magához.

— Ah... — susogá a szép Melanie. Elég — elég a tánczból, elszédülök.

Livió szokott bravuros toppantásával állott meg.

— Köszönöm, méltóságos asszonyom, kiáltá hangosan.

*

Rodakovszky bement a kártyaszobába és többet ki se jött a tánczterembe. Szórakozottan ödöngött egyik asztaltól a másikhoz. Házassági tervére már nem is gondolt, csak uzsorásaira, s ez elkészerítette. Végre daczosan ült le ahoz az asztalhoz, melynél a szurkoló bakaezredes és az a kopasz vörös ur kártyáztak. És csodálatos szerencséivel játszott: igen nagy összegeket nyert. S mentől többet nyert, annál tisztábban látta maga előtt a dolgot, hogy mégis bolond lett volna, ha eladja magát, mégis csak okos ember volt ő, — hadd jőjjenek az uzsorások, a föld alá

fognak süllyedni szégyenletükben, ha meglátják, hogy lefőzi őket és — fizet... és csak kártyázott és nyert tovább.

A bálterem nehéz levegőjében a lányok már elálmosodtak, ellenben a fiatal emberek, vidéki szokás szerint, a cigány mellé ültek, ittak, kurjongattak s végül a dicsőség koronájaként egyenkint áztak el, igaz hősként. Schoenhoffné, ki egyéb udvarló hiján, a kis kadétprinczzel próbált kurizáltatni magának, csakhamar szánját kérte, mert látta, hogy ez a tacsó minden számításon felül ostoba s csak a sarkantyú-pengetéshez s a röhögéshez ért.

— Nem, — gondolá, — csakugyan borzasztó ostoba, még egy hercegnek is buta...

Andrée fáradtan dült anyja mellé a szánba. Az ablakokon zuzmaravirágok nyíltak ki, melyek tropikus formájú, pálmászerű leveleikkel mesésen csillogtak. A zordan szép téli világ, zsibbasztó gyorsasággal iramlott tova mellettük. A leány, ki-ben a bál különös eseményei még mindig szédítő rohanással örvénylettek, a fáradtságtól valami mámoros éber álomba merült. Mennyi minden történt vele ezen az estén! Andrée, ki okos leány létére, szeretett tisztán látni, most az egyszer sehogysem tudta az eseményeket mérlegelni. Mi is történt hát voltaképp vele? Mi a jelenlegi végpontja zavaros érzelmeinek: a boldogsága-e vagy a boldogtalanság? S újra egyenkint részletezte, mérlegelte

a történeteket... Mint egy kétségbeesett pénztáros, a ki hibát sejt számításaiban futotta át újból meg újból érzelmei homályos tételeit, hogy tisztázza maga előtt lelke képét... Mind hiába, gondolatainak csak egy refrainje volt szerette: Rodakovszkyt örülten szerette, de nem mától, hanem öröktől fogva.

Behunyta a szemét s még mélyebben dült a szán párnái közé. Eszébe jutott, mily boldogtalan volt, mikor Rodakovszkyt anyjával látta tánczolni s aztán hirtelen, mint egy futó árny suhant át elméjén egy gondolat. Elpirult a gondolatra, — szégyenkezett, — nem, lelkében bocsánatot kért anyjától... Egyszerre oly boldognak érezte magát: látta Rodakovszkyt, mint jön felé, érezte hogy öleli át derekát s viszi a tánczba. Ez túl sok volt neki a boldogságból, a valóság félbe maradt tudatával aludt el s álmodta boldogságát tovább. A Rodakovszky karján lebegett egy szédületes tourban, de a tánczterem mintha kiszélesedett volna, mintha az élet virágos mezeje lett volna belőle, melyen ők édes boldogsággal szálltak át. És Rodakovszky nem nézett másra, csak rá: nem mosolygott másra csak rá... nem volt senki körülöttük, mintha egyedül ők lettek volna boldogok e világon. Lényeik egymásba olvadtak... egyszerre azonban mintha elbotlottak volna — Andrée úgy érezte, hogy feneketlen mélységbe zuhannak...

Felébredt. A szán oldalt dülve hevert egy

árokban ; tengelye eltört s a kocsis épp káromkodva igyekezett az egyik lovat talpra állítani. Uglátszik Schoenhoffné is elaludt volt, mert álmos szórakozottsággal nézett széjjel. Aztán mint erélyes természetű asszony, egyszerre átlátta a helyzetet s dühbe jött.

— Elcsapom ezt a Jánost, — már csakugyan egészen vak... Andrée — hamar szállj ki. Ha mi ketten bentmaradunk, sohase kerül ki a szán az árokból. — Kinyitotta az ajtót. — Milyen mély a hó itt...

És Schoenhoffné most már csakugyan dühbe jött. A tengely el volt törve s az a másik ló, a nyerges, sehogy se akart felkelni. Összeszidta a kocsist kegyetlenül, mintha csak egy huszárkapitánytól tanulta volna.

— Most jöjjön ide, János, s emeljen át minket az utra.

A szegény boldogtalan János, ki különben holtrészeg volt, odatipegett s vörös arczát odadugta a szánajtóhoz. Először Andréet emelte át az utra, aztán Melanieért ment.

De aztán egyre furcsább lett a helyzet. A kocsis, eredménytelenül nógatta felkelésre a nyergest s végre is kétségbeesett arczczal jött jelenteni, hogy hiába minden erőlködés.

— Beszaladok a csabi pusztára, két fertály óra múlva itt vagyok az ispán kocsijával, — mondá teljesen kijózanodva.

A nők egyedül maradtak a fagyos uton, a metsző hidegben. A szánba nem mertek visszaülni, mert féltek, hogy minden perczben felfordul, Schoenhoffné szót se szólt, csak összeszorította ajkait. Nagyon fázott, mert bundáját minden ellenkezése daczára a didergő Andrée nyakába tette s ő maga könnyü báli belépőjében állott ott. Szerencse, hogy a kocsis lábaik alá pokróczott terített. Schoenhoffné minden perczben igazított valamit Andréen: nem fázol szegény Andrjusa? Nagyon szerette a leányát s miután minden tekintetben erősebbnek érezte magát nála, természetesnek találta, hogy ő védje meg leányát s ne leánya gondoskodjék ő róla. Gyönyörű, világos téli éjszaka volt, az égbolton ragyogtak a csillagok, körülöttük minden néma, — a két nő egyedül állott a nagy hósivatag közepén. Andrée, ki elfáradt, egészen elzsibbadt a sok didergésben, végre ismét behunyta a szemét: Rodakovszkyra gondolt.

Egyszerre hátuk mögött csilingelés, egyre erősödő csilingelés hallatszott. És mielőtt még egyet gondolhattak volna, kétszán siklott el mellettük, majd elgázolva őket. Haho! kiáltá egy hang szilajon. Rodakovszky volt, meg Radern Gida: haza felé menet versenyeztek. Kicsiny, hattyuformájú szánban ült mindakettő, a milyenben legfeljebb csak két ember fér el. Se kocsis, se inas nem volt velük; — nagy hurrah-val állították meg szánjaikat s kiugrálva, a hölgyekhez futottak. Pár pillanat mulva

tudtak mindent s mindaketten egész fesztelenül káromkodtak s szidták a kocsist.

— Hát most csak nem fognak itt ebben a hidegben arra a részeg fráterre várni, — mondá végül Rodakovszky, keringő lépésben dideregve a fagyon. Radern Gida helyeslőleg intett s közben cigarettája tűzénél melengette kezeit. — Hagyják itt a tört szánt, — folytatá Livio, — a kocsis majd megleli s üljenek be a mi szánkáinkba. Hisz megfagynak...

Schoenhoffné már csakugyan nagyon fázott. Radern Gidára pillantott, erre a rossz száju emberre, ki most oly ravaszul mosolygott. Elhatározta, hogy ő semmi esetre se ül Rodakovszkyval egy szánba.

— Jó, köszönjük, — mondá még mindig Gidára nézve s elmosolyodott. — Maga Radern engem visz, Rodakovszky pedig Andréet.

Livió hirtelen megfordult s a szép asszonyra bámult, mintha azt akarta volna mondani neki, hogy: „Megbolondult?”

De hát mit volt mit tenni. Livió dühösen dobta el cigarettáját. Ő is fázott kissé és abban a szűk szánban szeretett volna egy szép asszony mellett felmelegedni. S most ezt a leányt kell vinnie, hisz szép és bájos is, de mikor minden leány — hideg, s ő most fázik!... Rodakovszkynak meg voltak a maga külön nézetei az asszonyok s a leányok felől. Igen nagy volt odább a hó s így a

huszárok a Schoenhoffné engedelmével ölbe kapták őket s úgy vitték a szánokig.

Andrée kimerültségében pillanatra csakugyan azt hitte, hogy tovább álmodik a valóságban s ismét behunyta a szemeit, mikor egyszerre a Schoenhoffné rendelkezése szerint, Livió ölbe kapta s óvatosan lépkedve, a nagy hóban, a szánhoz vitte őt. Andrée nem nyitotta ki szemét, de érezte, hogy Rodakovszky viszi karjaiban: és szívét egyszerre a tökéletes boldogságnak kimondhatlanul édes érzete önté el. A huszár sarkantyuja finoman, ezüstösen csengett menetközben. Andrée csak hallgatta s a világért se nyitotta volna ki a szemét. — „Leszek e még oly boldog valaha, mint e perczen?” — gondolá. Homloka valami érdes hideg tárgyhoz ért, igen ez a Livió sipkájának a zsinórja. Mintegy ösztönszerűleg engedte lehanyatlandi fejét. Szegény leány, nem tudta, nem birta tovább, egy zökkenőhöz érve, hogy ki ne essék a Livió karjaiból, átölelte nyakát s egy pillanatra, — de nem, tán nem is tette... magához szoritotta azt az ördögös fejet. Csak szemét nem merte kinyitni, úgy érezte, hogy ha kinyitná, meghalna szégyenletében...

„Leszek-e még ily boldog valaha ez életben?” gondolá magában csodálatos nyugalommal. — Hátha még boldogabb is?...

Livió, ki még mindig dühös volt Schoenhoffnéra, feltevé fejét.

— Szegény kicsike — gondolá magában. —

mert az igazi nőhódító finom érzékével, megsejtette a leánynak minden gondolatát, — hogy szeret!... — S hirtelen félrekapva arcát, a leány tehetetlenül nyitva felelt ajkaira tapasztá száját.

Andrée szeme még mindig be volt hunyva Rodakovszky betette a kis fehér szánba s nagy gonddal pakolta be takarójába.

— Hohó! Czeccilia. — Ho-hó! Carola! — csitítá munkája közben Livió a Dodó főhadnagytól épp a minapában vett két tüzes lovat. Aztán, mikor a két csilingelő paripa, melyek már szinte két lábon álltak, egy eszeveszett lanszáddal elindult, ő maga is beleszökött a szánba s Andrééhez simulva, melléje ült. Livió egyike volt a legjobb kocsisoknak s a két lovat bal kézzel is jól el tudta hajtani, jobbjaival a babává pólyázott leányt fogta át, hogy ki ne essék. S aztán kezdett neki csacsogva mesélni, mint a hogy az ember a jó kis babának beszél...

Radern Gida, a kaczagó Schoenhoffnéval már vagy harmincz lépésnyire előttük járt. A szép Melanie olykor hátrahajolt s Rodakovszkyra mosolygott.

— Nem fázol Andrée? kiáltá.

Andrée nem tudott volna felelni.

Helyette Livió válaszolt nevetve: — Nincs semmi baj, ugy-e Andrée nagysám? — S a lovak közé csapott.

Rodakovszky szilaj, jó kedvében volt. Sokat nyert az éjjel és sok konyakot ivott, ilyenkor aztán minden bánatot feledett. Már azt se bánta, hogy nem Schoenhoffné ül mellette: — csuhaj! — gondolá, — minden asszony egyforma, s ez a kis angyal, ez az Andrée, oly kedves, oly aranyos... S mire való egy szép nő, ha az ember mellette ül? Természetesen arra, hogy az ember átölelje. És Livió szeliden szoritotta magához Andréet.

Aztán mesélt neki kedvesen, össze-vissza mindenfélét, mert Livió tudott nagyon kedves lenni, ha akart...

— Csecse baba, hogy van? Aludjék, mindjárt elringatom, szép baba...

S mámorosan egy nótát kezdett dudolni neki a szélesebesen repülő szánban, — azt a nótát, mely most mindig a fejében járt, — azt a nótát, melyet az ő Lolája énekelt, a szilveszteri „nagy csatában“...

Andrée csak hallgatta, — úgy gondolta, hogy egészen a Rodakovszkyé, az övé. Karját dereka körül érezte... Már az sem jutott eszébe többet, hogy vajjon lesz-e még ez életben oly boldog valaha? Nem gondolt semmire: boldog szerelme minden gondolatot elölt benne.

— Mily szép ez a leány! — gondolá Livió s egész elmerülve szépségében, valóságos művész gyönyörűséggel csókolta meg behunyt szemeit,

ajkait, homlokát. Szegény Andrée, s ő mire gondolt ezalatt? Semmire; mint a halott, úgy feküdt a szánban. Tán legjobban szeretett is volna meghalni...

„Czeczilia“ és „Carola“ vadul tajtékozva, robogtak a fagyos havon. S a szán repült... Livió meg volt elégedve: — remek két ló — gondolá magában, — az a hunczut Dodó még se csapott be velük. — A szállingózó tajték habos rongyai olykor arczába csaptak.

— Hurrah! — kiáltá s eleresztve a leányt, két kézre fogta a gyaplót.

Szörnyen szeretett hajtani.

Mikor a főhadnagy elhuzta kezét dereka megül, s helyébe hideg szél csapott a csikos takarók közé, Andrée maga se tudta, mért, de összerázkódott. Ébredő gondolatai fagyosan szorongatták lelkét...

— S ha most nem szeret, — gondolá akkor meghalok...

A szánok csilingelve, csengve-bongva robogtak el a templom előtt, melynek Rákóczy harangja akkor kondult meg hat órára. Aztán befordultak a Schoenhoffék nagy rácsos kapuján. Andrée a sok bucsuszó közepette csak fekvé maradt a szánban. — Akkor meghalok... — gondolá egyre s még se nyitotta ki a szemét. A herkulesi termetű vén inas, mint valami pólyababát kapta karjába s szaladt fel vele a lépcsőn...

Mikor szobájában volt s még mindig felöltözve hevert rózsaszín báli ruhájában ágyán : akkor végre kinyitotta a szemét s merőn bámult maga elé a gyertya lobogó lángjába.

— Ha most nem szeret, — ismétlé szinte hangosan, — akkor meghalok...

Messziről, a tulsó utczából, mint valami gyerekjáték pléhcsengetyűinek csilingelése hallatszott be a hazarobogó huszártisztek szánkáinak csengő szava.

*

Livió szilajon vágatott be udvarára. Kiugrott a szánból s miután bekecse zsebéből kivette kulcsát, nagyot huzott belőle s „Carolát“ összeölelte : lábujjhegyen lopódzott be hálószobájába. Legénye a folyosón mezitláb jött elébe.

— Alszik? — kérdé halkan.

— Nem alszik, főhadnagy ur, — mondá a legény — egész éjszaka sirt s várta a főhadnagy urat...

Rodakovszky homloka ránczba szökött s mint valami vásott gyerek a tanító szobájába, úgy osont be a hálóba. Az asztalnál egy nádszéken félig levetkezve ült Lola és sirt. Pár nap óta ismét a századnál volt. Könnyei nehezen, daczosan peregtek le szemeiből. Haja össze volt kuszálva, tépve — s előtte az asztalon egy szál gyertya

mellett két konyakos üveg állott, az egyik egész üresen, a másik csak félig. Livió végtelen gyöngéden, de határozottan félve, közeledett a megszelidíthetlen tigrishez. Megölelte s megcsókolta. Lola csak tovább sirt, kezeiben görcsösen szorongatott valamit: azt a nehéz, nagy tula-dohány-szelenczét, melyet Rodakovszky nemrégiben vesztett fogadásképp kapott Schoenhoffnétól.

— Lola, édesem...

Ekkor azonban felugrott a démoni leány. Torkon ragadta Liviót, hanyatlökte a falhoz s mikor jó távolra volt tőle, teljes erővel lóditotta hozzá a nehéz dohány-szelenczét.

— Nyomorult gazember! — susogá. — Este óta várok rád... — Nyelve nehezen járt, mert kissé ittas lehetett. Gyönyörű volt így mérhetetlen haragjában. — Agyoniszom magamat bubánatomban... miattad...

Livió, kit az ütés halántékán talált, megtántorodott s estében még egyszer beütötte valahova a fejét. Majd elájult s bár mozogni tudott volna, tanácsosabbnak tartotta nyugton maradni, mert újabb ütest várt. Halántékán kisercent a vér...

Mikor ezt Lola meglátta, egyszerre hozzáfutott s hevesen zokogva csókolta össze. — Péter! Péter! — kiáltá. A legény már gondolhatta, hogy mi történt, mert egy nagy mosdó-tállal jött be.

— Édes angyalom, — motyogá Lola, lecsókolva szeretője halántékáról a vért s úgy hizelegve neki, mint valami gyönyörű fekete macska. Édes angyalom... szeretsz?

— Szeretlek, — susogá Livió egy sóhajjal, csak téged szeretlek... De már nagyon fáradt volt s a halántékütés tényleg elkábitotta: nem-sokára ott a földön elaludt. Lola és Forintos Péter, a legény, így emelték be az ágyba.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

IV.

Szentinczey a következő hetekben gyakran eljárt Schoenhoffékhoz. És miután a leány maga bevallotta neki, hogy Livióba szerelmes, — szegény Dari, valóban maga se tudta, hogy miért jár ő oda. Donhofen Nikivel, Dodó főhadnaggyal volt egy kvártélyon: e két különböző természetű ember csodálatosan megbarátkozott. Dodónak, ki aféle analytikus emberbarát és Don Juan volt, roppant tetszett ennek a huszonegyéves hadnagynak a komoly regényessége. Dodó különben most mint híres lovas, ekvitáció kommandáns volt, de nem lakott bent a városban, hanem minden reggel galoppban robogott be a fedett lovarda kapuja elé s a lovaglás végével ugyanolyan tempóban vágatott ismét vissza falujába. És teljesen visszavonult életet folytatott, — csak minden kedden és szombaton este hétkor siklott egy uri szán a Khinézer Salamon-féle földszintes ház elé, melyben Dodó és Szentinczey laktak. A szánból rendszeren egy fekete bundás, sűrűn lefátyolozott nő szállott ki; — a századtól azonban senki se tudta,

hogy ki lehet. Némelyek azt sejtették, hogy az ezredes felesége...

Szegény Dari, mikor úgy leszállt a Schoenhoffék udvarán lováról, gyakran búsan mosolyodott el:

— Szamár vagyok, hogy ide jövök? Ugy-e Dodo? Együtt mentek fel a lépcsőn. Dodó szép sápadt arczán baráti, türelmes mosoly játszott:

— Igen, szamár vagy. S az olyan fajta szerelem, mint a tied, a legszerencsétlenebb. Az ilyen rajongó természeteket valóságos gyönyörrel csalják meg a feleségeik, sohase szerelmesek beléjük, legfeljebb sajnálják őket. És a mi a fő, a tefajtádbeli Wertherek soha, de sohase tudnak meg semmit... No, az igaz, ebből az egy szempontból téged is „boldognak” nevezlek ki, ha ép akarod...

S a téli napok csak csendesesen teltek el. Andrée még három bálban volt: a főispán bálján, melyre, miután félig-meddig hivatalos színezete volt, nemcsak az ezredes, hanem a brigadiros, sőt a corpskommandans is elment, az öreg ur pedig ravasz rókaszemébe egy új, aranszegélyes monoklit csipetett s öt betanult hivatalos beszéde közül a másodikat mondotta el, — aztán a Szoborházyék bálján Szoborházán, melynek egészen arisztokratikus színe volt s melynél az asztalfőre egy állandóan tartalékban tartott siket és félszemére vak, vén csillagkeresztes dámát rántották elő bálványul a köznemes gentrynek, — s végül a Pándyék

bálján Magyar-Südön, mely viszont egy egészen kedélyes gentrybál volt s igen jól sikerült volna, ha nem végződik némileg botránnyal: Dabos Gabi ugyanis igen berugott s mikor az angol társalkodóné hölgy-választás alkalmával tánczra kérte, — czifra nyelvezettel utasította vissza, mondván, hogy ő „az istennek se tánczol egy gubernánttal.“ Ebből nagy hajsza, szóváltás lett, mivel némelyek Gabinak adtak igazat, — a vége pedig az lőn, hogy Dabos Gabi, miután egy egész csokoládés tortát sajátkezüleg megevett volna, — megsokalta a dolgot s beletörülve csokoládés tenyerét a Pándyné legszebb selyem függönyébe, néhány elvtársával tündetőleg elhagyta a termet. Még utoljára ki is öltötte a nyelvét az ájuldozó társalkodónéra...

Rodakovszky egyik bálra se ment el. Andrée várta, — várta... szegény leány úgy várta! Az első báli est óta nem ismert magára. Az a régi, helyes lelki egyensúly egészen megzavarodott benne. Ezerszer és még százszor átgondolta azt a boldog éjjelt s gondolatai mindig azzal a homályos, sejtélemmel végződtek, hogy: — Boldogok, nagyon boldogok leszünk, de hátha... — S aztán még egy különös érzése támadt: anyjától, ki iránt sohase volt úgy se nagy bizalommal, — ösztönszerűleg félni kezdett... érezte, hogy anyja mostanában megszűnt anyja lenni: hogy úgy állanak egymással szemben, mint nő, és nő... Hogy? vagy miért? nem tudott, nem mert magának szá-

mot adni róla, részben tán azért, mert nőnél az érzelem gyakran megelőzi a gondolatot, mely utóbbi pedáns ridegségénél fogva esetleg felszínre se kerül nála.

A mint úgy együtt beléptek a báltermekbe, Andrée ösztönszerűleg azon kapta magát rajta, hogy szinte úgy nézett anyjára, mint valami idegenre: ez az én anyám volna? Hisz ez egy másik asszony, egy nagyon szép asszony. A nagy bál óta, hogy Rodakovszkyt nem látták, anya és leány közt valami csudálatos kinos feszültség nőtt ki magát. S a Livió következetes távolléte, mint valami kinos várakozás emésztette mindakettőt. Nem beszéltek róla soha, de jól értették egymást. A második héten, hogy egy csilingelő szán robogott be az udvarra, egyszerre azon vették magukat észre, hogy mindketten egy ablakhoz, az udvari nagy erkélyablakhoz futnak. S mikor aztán látták, hogy a szánból a kövér Bonbon mászik ki — egymásra néztek, meglepetve, rosszkedvűen, tán daczczal s szó nélkül osontak szobáikba, mint a kik valami csinyen kapták rajta egymást. S odalent Bonbon mérgesen káromkodta el magát:

— Még ilyen nagy hóban sincsenek itthon...

És Rodakovszky csak következetesen nem mutatkozott. Radern Gida azt mesélte, hogy beteg, Esty Pista a „Skiz“ meg, hogy elutazott... Ki tudja mi volt igaz a dologban? Schoenhoffné, ki tul volt már a szerelem korán, s kinek egyálta-

lában mindig több érzéke volt a mulatság, mint az érzelemvilág iránt, — határozottan unatkozott. Az ő korában az imádó hiánya már nem boldog, reményteljes várakozás, hanem inkább boszuság volt — neki már folytonosan bizonyítékokra volt szüksége, hogy még mindig oly szép, mint régen, hogy még nem öregedett meg... S hiuság dolgában nincs kegyetlenebb, kiméletlenebb az aszszonynál.

Mikor annál az első báli négyes-históriánál a szép Melanie a leányára nézett, csak annyit gondolt, hogy — ejha, valaki az utamba került? S ez épp a leányom? — De azért szerette a leányát s pedig nagyon; szerette a nagy temperamentumoknak azzal az érzéki fajszeretetével, melyet az ember különben csak az állatoknál lát. Rodakovszky távollétének negyedik hetében, mikor anya és leánya a várakozás kimerültségében már három napja szót se szóltak egymáshoz, Andrée egyszerre beteg lett. Mi baja volt? Valószínűleg semmi. Egy közönséges gyakorló orvos, ha odahívták volna, vérszegénységet s az isten tudja mit konstatált s vaspilulákat adott volna neki... Andréének csak az volt a baja, hogy teljesen kifáradt.

És mikor a szobaleány a reggelinél azt jelentette Schoenhoffnénak, hogy a „kisasszony egész nap fekvé marad“, hogy futott, milyen aggódva szaladt a szép Melanie a leánya szobájába! Ott

maradt egész nap és éjjel... Schoenhoffné okos nő léteére ős eredeti szabatossággal formulázta magának gondolatait: — ime, ha Rodakovszky szerelmes a leányomba, most ellenségemet, vetélytársamat gyógyítom... De hát mikor a leányom s nem tehetek róla, hogy szeretem!... — S oda borult lázasan alvó leányára s hevesen megcsókolta. Andrée felriadt álmából s egy hónap óta napról-napra, perczről-perczre visszatérő gondolatába botolván, izgatottan kérde: — Ki jött?...

— Senki, — mondá Schoenhoffné, elnézve kedvetlenül. Én vagyok itt, aludjál. Aztán felkelt és kiment.

S Andréeban a keserves hónap tapasztalataival csodálatosan nőtt az éleslátás. Amit a báli éjjelen irtózva tiltott el magától, az a gyanu, most lassankint mint egy mérges növény virágzott ki benne. Egy hétig kételkedve sirt, hát csakugyan lehetséges ilyesmi? Lassankint aztán beletörődött, elfogadta azt a tételt, hogy lehetséges, hogy egy férfi az anyának s a leányának egyszerre udvaroljon. Borzasztó... De micsoda érzelem-kopás árán lett ilyen kételkedővé! Lelkének üde himporát, mintha egy durva kéz törölte volna le. S azért mégis voltak olyan napjai, mikor azt hitte, hogy mindez okoskodásaiból semmi se igaz. A Szoborházy-bál napján annyira visszatért beteg lelkének egyensulya, hogy szeretettel csókolta meg anyját. Este aztán egy borzasztó gyanu fagyasz-

totta meg lelkét. A nagy bálteremben ült, a fedett üveges narancsházba vezető kis folyosó mellett. Egyszerre susogást hall a háta megett, hátra pillant: egy pálmacsoport mögött anyját látja meg, — valakivel beszélt. Egyszerre a valaki előbbre jön, a báli fény egy felhajtott galléru katonaköpenyre esik... Rodakovszky volt. Tehát nem jött el ugyan a bálra, de azért a narancsházban mégis légyottja volt anyjával — nem, *Schoenhoffnéval*, amint a szegény leány gondolatát kijavította... Valaki odatoppant és tánczra kérte. Eszeveszett tourban száguldtak.

— Mily remekül tánczol, — susogá fülébe tánczosa; Andrée ránézett: Szentinczey volt.

— Vége hát mindennek... — gondolá. — Vezessen ki kérem az öltözőbe... — Ott leült és sirt.

Mikor lemosva könyeit, ismét a terembe ment, akkor siklott be anyja is a narancsházból: kipirulva, diadalmasan... Egymásra pillantottak: Schoenhoffné azonban szüntelen elnézett. Hadüzenet volt e pillantás, Andréeban egy új elem kerekedett felül. „Egy ügyes, tapasztalt asszony“ (iszonyodott, mikor gondolataiban így irta le anyját) akarja elrabolni tőle azt, a kit szeret; jól van, küzdjenek, ő küzdeni fog mindvégig, bár érezte, hogy mindhiába... de hát legalább nem adja oda a győzelmet könnyen. És — ekkor összeszorított ajakkal nézett fel — hátha sikerül szerelmét meg-

védni? Én Istenem, hát nem érdemelne ő meg egy igaz szerelmet?... Szemei könnybe lábadtak. Dari állt mellette.

— Jőjön Szentinczey, járkáljunk egy kicsit...

S kimentek a kis folyosóra a narancsház felé. Egyedül nem mert volna oda menni. Mikor ahhoz a pálmacsoporthoz értek, mely mögött anyja s Livió állottak, Andrée azt hitte: elájul... Az egyik nagy virágcserep szélén még most is egy cigaretta füstölgött. Önkéntelenül idegesen kapott utána, de megégette ujját. — A cigaretta leesett a földre: Szentinczey ráhágott.

— A Rodakovszky cigarettája, — mondá Andrée önkénytelenül hangosan, szívdobogva.

— A Rodakovszkyé? — mosolygott Dari. — Hogy tudja? Hisz nincs is itt a bálban...

— Menjünk vissza, kezdik a négyest, — susogá Andrée lihegve, — fussunk végig a folyosón: ki lesz ott hamarább?...

A négyes alatt mindenki észrevette, hogy mily hatalmas jókedve van a Schoenhoff kisasszonynak. Szemei ragyogtak: mindenki Szentinczeyben sejtette az udvarlót... Szegény Andrée valóságos hősiességgel erőszakolta magára a küzdelmi vágyat, a boszút, — mind oly érzéseket, melyek annyira idegenek voltak szelid lelkének!

S a következő napokban egészen kivetkőzött eredeti egyéniségéből. Nem tudott egy

helyen ülni, járt-kelt a házban; meg akarta lesni, ellenőrizni akarta „Schoenhoffnét“, a mint most már gondolatban anyját hívta. Csak olykor kerekedett felül benne régi természete s ilyenkor aztán ablaka mellé rogyott nagy székébe és sirt... S minő furfangos tudott lenni! Alapjában véve minden nő ravasz és ügyes; e lappangó tulajdonok most mind felbukkantak ennek az elkeseredett leánynak a lelke mélyéről. Napközben minden ok nélkül benyitott anyja szobájába. Schoenhoffné eleinte csodálkozott, aztán gyanakodott s végül elismerőleg mosolygott, mintha azt akarta volna mondani: „jól van, leányom, gratulálok, jól csinálod a dolgot, büszke vagyok rád... csak hogy én még ügyesebb leszek...”

Érzelmek csodálatosan hullámozgottak a szegény Andrée lelkében. Volt idő, mikor teljességgel nem bízott Livióban, most egyszerre, hogy anyja ellenében állást foglalt, gondolatban Rodakovszkyt is mintegy a maga pártjára ragadta.

És emellett a főhadnagyról semmi hír se hallatszott. Persze a fiuk, kik Liviót jobban ismerték, sejtettek mindent. Livió ama bizonyos halántékkütés folytán csakugyan egyideig beteg volt, de aztán ismét összeveszett Lolával, minek az eredménye az lett, hogy a démoni leány egyszerűen ott hagyta őt: elutazott. Livió pedig, kinek hódításokhoz szokott, elkényeztetett lelkét valósággal rabjává tette ez a tigristermészetű, bűnös

leány — utána ment. S most az Isten tudja, hol voltak.

Szentinczey és Dodo a még mindig havas márcziusi estéken gyakran felmentek Schoenhoffékhoz. Dari többnyire Andrée mellé ült a kis boudoirba. Dodo pedig a szép Melanievel a nagy szalonban, a kandalló előtt beszélgetett. Szentinczey s a leány közt soha sem jött szóba a Livio neve, egyáltalában keveset beszéltek; Dari egy alacsony puffon ülve cigarettázott, Andrée pedig órákhosszat bámult ki az ablakon át a téli világba. Oly szép volt a táj, csak nagyon szomorú; olykor megszakadtak ugyan az égen a hóviharral terhes fellegek s a rózsaszínű fiatal nap pár perczig tüzesen szórta sugarait a vidékre, de aztán ismét beborult minden... Hát sose tavaszodik ki már? — tünődék Andrée s pillanatra mintha a maga lelkét látta volna a havas tájban, melyre oly sötét szürke ég borult. — Egy kis napsugárt adj, Istenem — egy kis napsugárt, aminél lelkem felmelegedjék... Sose lesz már tavasz?... — ismétlé aztán magában szinte kétségbeesve. — Rendkívül hosszú s erős volt a tél.

Közben Andrée olykor Szentinczeyre pillantott, ki vallásos szerelmével, mintegy lovagkorbeli apród hallgatott mellette. — Szegény ember, — gondolá magában a leány, — nagyon szeret... de hát mit tehetek én róla? — És bár sose beszéltek ugyszólván egymással, mégis gondolataik mint-

egy karonfogva jártak. Ugy tűnt fel előtte Dari, mint egy jó, hű kutya. Néha aztán, ha szerelmének emésztő aggodalmaiban mintegy kifáradt, s ennél fogva egy perczre nagyobb érzéke támadt az odaadó hűség érzelme iránt: hirtelen Szentinczeyhez fordult, megfogta a kezét s őszintén, mélyen a szemébe nézve, meleg szavakban tört ki:

— Ugy-e maga jó barátom, szeret engem, s ha kell, nem hagy el...

Ismét havazni kezdett; tán ebben adja ki majd a tél utolsó mérgét. Andréenak eszébe jutott, mikor még nemrégiben itt az erkélyen Linkával a szerelemről beszéltek... Mily messze voltak azok a boldog idők! És mennyire igaza volt Linkának, hogy ő boldogabb lesz, mint Andrée! Mily boldogok azok, a kiknek nincs teli szivük, a kik tudnak parancsolni neki! De azok aztán nem is tudnak igazán szeretni... Oh hát, mért van az, hogy annyi embernél balzsam s csak épp ő nála méreg, borzasztó méreg a szerelem?

Bent a nagy szalonban Schoenhoffné egy alacsony angol karosszékbe temetkezve, halkan beszélgetett Dodó főhadnaggyal. Ugy mint leánya a fagyos télbe, mélyen nézett ő bele a kandalló tűzének méhébe s az öles hasábokon nyargaló lángokba igyekezett belefojtani vérének, gondolatainak csapongásait.

A szökkenő, kigyódzó lángokban a Livió szemeit látta, a mint azon a báli éjjelen az utolsó

tourt vele tánczolta. Behunyta a szemét s elpirult. Egyszerre ismét forogni kezdett fejében a mámoros táncz emléke.

A főhadnagy is elhallgatott; ez a csend oly jól esett Melanienak. „S amit én akarok, az megszokott történni“, mintegy a Dodó utolsó szavaival hallotta e szavakat a Rodakovszky hangján s ismét érezte, mint vergődik karjaiban. Szája félig kinyílt, gyorsan lélegzett s cigarettája, melyet kezében tartott, leesett a földre . . . félig ki merészelte nyitni szemeit, a kis résen át a kandalló lángnyelvei mintha a Livió tüzes karjai lettek volna, harapódtak feléje . . . Remegő térdeivel önkénytelenül — visszatarthatlanul közelebb huzódott, tolta magát előre, szinte a lángkarok ölelésébe. Dodó, ki időközben egy pohár chartreuse-t ivott meg, elmosolyodott, Schoenhoffné pedig egyre jobban éldelgett a kandallónál kiáradó hévben, már egész kinossá vált testének a nagy forróság, de mikor e kín oly jól esett neki . . . Egyszerre úgy érezte, hogy a vére ég . . .

Pedig nem a vére volt, hanem a ruhája széle tényleg lángot fogott. Dodo felugrott s a nagy, üvegkancsóval leöntötte a szép asszony lábait. Csak ruhájának legalsó fodra perzselődött meg.

Schoenhoffné most ocsudott fel mámorából.
— Mily hőség van ide bent . . . — mormogá.
Dodó mosolygott.

— Dehogyan van meleg... hanem a kinek oly forró vére van, mint a méltóságos asszonynak, annak nem jó a tüzzel játszani, mert megégeti magát.

Schoenhoffné elgondolkozott.

— Még sose égettem meg magamat, — mondá aztán nyugodtan, némi büszkeséggel.

Szeretett Dodóval beszélgetni. Ez a szép ember, ki után már annyi asszony bomlott, ugyan valami csodálatos véletlen folytán teljességgel nem érdekelte őt, mégis már hiuságból se bánta, ha véle foglalkozik.

Dodo monokliját motolázta finom nőies ujjain.

— Nem gondondolja méltóságos asszony, hogy minden nőnek az életében van egy bolond szaka, mikor a szerelem végzetes lehet rá nézve...

Schoenhoffné elgondolkozott. A szerelem veszedelmes is tudna lenni? Erre ő még sose gondolt. Ő idáig mindig csak mulatságnak vette. Hisz, a szerelem oly szép multság! És Schoenhoffné már sokszor volt szerelmes, de mindig okosan s bizonyos higgadtsággal. Visszatérő betegség volt az nála: szeretett maga körül udvarlókat látni. S minden szerelméből ép oly üdén, ha nem üdében került ki, mint a hogy belevetődött, — olyan szerencsés madár volt, a mely bármily tüskön-bokron átrepül is, sose borzolja fel szárnyának tollait és sose töri össze magát. Lelke mélyén volt ugyan egy gondolata: a mérhetetlen

vágy az ideál után s néha el is vesztette az egyensúlyt, de okossága, józan esze mindig visszatartotta a bolondságoktól.

Harmincz éves koráig sokat sirt, ha eszébe jutott, hogy az igazit sose fogja hát megtalálni, de azóta, mint okos asszony, megvigasztalódott. Gyakran eszébe jutott ugyan még egyes szenvedélyes perczekben: hátha ez az igazi? de már nem hitt a benső hangnak, — csak elmosolyodott s nyugodtan várta be szeszély-betegségeinek a lefolyását . . . Mert azt biztosan tudta, hogy a szerelem, a mint jött, úgy el is mulik. Csak néha, ha buskomor volt, sajnálta zokogva, hogy nagy temperamentumát, melyet így pazarolt, nem adta, nem tudta odaadni egészen egy valakinek. Ha ez eszébe jutott, hirtelen, merőn nézett a levegőbe, mintha annak a láthatatlan valakinek a szemét akarta volna megkapni, s felkiáltott: — abból az emberből félisten lett volna! . . . — Mert leleményes asszony létére, biztos volt a felől, hogy az a valaki, az ő teljes szerelmének vértetében az egész világot meghódította volna.

— Tudja, — mondá egyszerre, mintegy gondolataiba vágva, Dodó szomoruan, — némely ember olyan, hogy szerelmét egyszerre fizeti el egynek egy ezres bankóval, más ember meg olyan, hogy felváltja azt az ezrest s hol százasokban, holtizésekben, hol forintokban s végül hatosokban fizeti el . . . de nem egynek . . . Lássá, mi ketten ilyenek vagyunk.

Schoenhoffné ekkor pillanatra dühbe jött, aztán elnevette magát. A főhadnagy oly pompásan adta elő a dolgot, hogy nem lehetett rá haragudni. S Melanie, mint okos asszony, egy szellemes gondolatért nagyon sokat meg tudott bocsátani. S ez az idea szörnyen tetszett neki.

— Mondja csak, édes Donhofen, maga hol tart már, az ötveneseknél, vagy a hatosoknál? —

Dodó elmosolyodott.

— Bizony — magyarázá németül, mert így jobban tudta magát kifejezni — most már nagyon összehuzom magamat és takarékosan élek. Kivált, mióta beláttam, hogy olyanra ugy se akadok, a kinek nagy összeget volna érdemes adni egyszerre. Hisz tudja, veszedelmes dolog is ugy valakinek egyszerre egy ezerest oda adni; hátha megszökik vele?!... S a szerelem birodalmával nem állunk államjogi viszonyosságban, az a kormány, melynek Ámor uram a királya, nem adja vissza a bűnösöket, *und man ist aufgesessen!* ... Hát én bizony számolok a helyzettel és mint gondos, okos ember, jelenleg krajczáros lábon élek...

— Maga szemtelen, — kaczagott Schoenhoffné.

— Bizony, — folytatá Dodo komolyan, — krajczárokból fizetem el amugy is kis tőkém. Ennek a rendszernek az az előnye van, hogy az ember akárkinek juttathat valamit, mert krajczárt

még koldusnak is adhatunk. Van ugyan még egy felváltatlan ötvenesem, ezt tartalékban őrzöm, ki tudja mi történik...

— Nos, — mondá tetszelegve Schoenhoffné — hát nekem mennyit adna?

— Krajczárt, krajczárt méltóságos asszonyom, — sugá Dodó szomoruan, — legfeljebb egy hatost.

— Csunya ember... — kiáltá Schoenhoffné, s még sokat nevettek a dolog felett. De aztán a főhadnagy előbbi megjegyzése nyugtalanította.

— Hallja, Donhofen, maga az előbb azt mondta, hogy minden nőnek az életében van egy olyan percze, mikor a szerelem végzetes lehet rá nézve. Nos, jó. De mikorra teszi ezt a pillanatot a nő életében?

Dodó gondolkozott. Aztán élesíteni akarván eszét, kiivott két pohár konyakot.

— Mélyen érző kedélyeknél, kezdé az atillás bölcsész uj cigarettára gyujtva, olyanoknál, kiknél a szerelem, nem hiuság, legveszélyesebbnek tartom a tizenhat-tizennyolcz-huszas éveket, — csapongó hiu temperamentumoknál, kik aféle komolyabb játéknak veszik a szerelmet, s úgy öltik fel, mint egy-egy uj ruhát, a harminczöt-negyvenes éveket. Miután ugyanis az ilyen nőknél a szerelmi bánat többnyire csak sértett hiusági alapon keletkezhetik s egy asszony hiuságára csak ezekben az években kezd féltékeny lenni, ennélfogva rá nézve ez a kor...

— Ah... — mormogá Schoenhoffné.

Szentinczey és Andrée jelentek meg az ajtóban. Andrée szemei égtek, idegesen tépte kis csipkekendőjét kezében.

— Mama kérem, — mondá, — valaki jött, — Rodakovszky ur...

Sarkantyupengés és kardcsörgés hallatszott. Livió toppant be vigan. Két hétig kereste volt Lolát Pesten, Bécsben, Prágában, Lembergben... és sehol se találta, — csak hallotta itt-ott, hogy jól mulat. — Végre gondolá, — mikor hazatért — elfelejtem hát — kiégetem lelkemből ezt a pokolvert... — És szörnyü jó kedve lett, mert szabadnak érezte magát. Csak esténként voltak „gyalázatos órái“, mikor az a leány eszébe jutott. Ilyenkor maga elébe tette Lola arczképét, abszintot ivott s leveleit olvasgatta... Feledni akart, hát felnézett Schoenhoffékhoz.

Szentinczey kezét csókolt Schoenhoffnének s Andréétől is elbucsuzott. A leány hálásan nézett rá. Azonban Dodo is felkelt.

— Dari én is megyek... Tehát méltóságos asszonyom, hogy befejezzem a dolgot, amint mondám: a harminczöt-negyvenes évek...

— Andrée, — szólta aztán Schoenhoffné, eredj ki édesem, nézz csak utána, hogy abból a Perloff-féle orosz teából forraljanak... Tudom, Rodakovszky ur azt szereti...

Andrée pillanatra megállt és hol Livióra, hol anyjára pillantott. Aztán hirtelen kiment.

Mikor magukra maradtak, Livió és Schoenhoffné egymásra néztek. Melanie a kandalló magas párkányához támaszkodott s kezeit hátul összekulcsolva, fejét hátra támasztá.

— Régen nem láttam, főhadnagy ur, — mondá halkan. — Arcza egészen kipirult. Bordeaux-vörös ruhájára a kandalló vérvörös lángfoltokat vetett.

Livió szilajon huzta ki magát atillájában. Hátrapillantott és aztán látva, hogy Andrée még mindig nem jött be, hirtelen az asszonyhoz lépett s hevesen átölelte. Schoenhoffné félreugrott, de belebotolván egy kis zsámolyba, majd elesett. Szerencsére Livió megkapta...

— Ne-ne, az istenért hagyjon el, ereszsen el, — susogá.

Rodakovszky felnevetett. Oh, csak láthatna most Lola — gondolá magában, hogy kaparná ki ennek az asszonynak a szemeit!

Livió zajt hallott: eleresztette Schoenhoffnét s az ablakhoz sétált. Andrée bejött s szó nélkül ült le egy karosszékre. Kissé didergett.

— Még mindig hideg van, — mondá Schoenhoffné. Fázol, ugy-e édes Andriusám. Mint párbaj után a legyőzött ellenfélhez, úgy ment oda leányához és megsimogatta az arcát. — Szegény leányom...

Rodakovszky odajött az anyához s a leányához. Gyönyörködve nézte őket. Szegény leány — gondolá magában, hogy szeret... S végtelen gyöngéden nézett rá. Andrée felpillantott, a szép Melanie még mindig arcát simogatta s homlokát csókolgatta. Érezte, hogy e perczekben anyja is Rodakovszkyra néz. Megőrülök, — gondolá. Csak egyetlen egyszer nézne rám... de hisz ugy bának velem, mint egy gyerekkel... Csakugyan Schoenhoffné és Livió mosolyogtak. — Megőrülök, — gondolá Andrée s elsápadt indulatában.

Felugrott s fuldokolva modván, hogy „a tea után néz“, kiszaladt; ott hagyta a vesztett csata terét s szobájába menekülve, ágyába temetkezett és sirt keservesen. — Méreg, méreg, — zokogá — meg vagyok mérgezve...

*

— Mit, a kisasszony rosszul van? — hallá vagy tiz percz mulva anyja ijedt hangját. Mérhetetlen keserűségében bármily részvét, még az anyja hangja is jól esett neki. S azonkívül most, hogy oly keservesen zokogott, pillanatra mintha ismét gyermeknek érezte volna magát; a jó „mama“ szava oly édesnek tetszett neki, mint kiskorában, régen... Anyja melléje szaladt! Tényleg meg volt ijedve.

— Mi bajod Andrée, az istenért?

Andrée felpillantott. Az ajtóban Rodakovszky állott.

A keserőség öntötte el szegény szívét, nem tudott már magáról ugyyszólván semmit: csak azt érezte, hogy valaki jó szót szól hozzá s arczát simogatja. Sirva borult az anyja nyakába...

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

V.

Andrée ezután napokat maradt fekvve ágyában. Esténként láza volt, de mindenekfelett végtelen gyöngének érezte magát. Szentinczeynek, ki hűségesen ellátogatott a házhoz, szabad volt bemenni a szobájába s kicsit beszélgetni vele. Mikor aztán este a kázin külön szobájában leült a vacsorához, a tisztek hatalmasan boszantották, hogy már ápolónőnek szegődött.

— Voltakép ez a fiu nem is kávallerrista, — mondá a vörös Bonbon, — miért is nem helyezteti át magát a Sanitäts-Corps-hoz...

De a legszemtelenebb volt köztük Esty Pista, a „Skiz.“

— Szép az a Schoenhoffné, meg a leánya, — mondogatá az ő örök tarokkártóját keverve, Dari, melyik tetszik neked jobban?

Mikor aztán Szentinczey csak hallgatott, Pista huszár átkiáltott a kedvetlenül czigarettázó Livióhoz:

— És neked Rodakovszky? — kérde naivan.

— Ostoba vagy, Pista, — mormogá Rodakovszky mosolyogva.

— Ahá, tudom már, — folytató Esty Pista még naivabban, mintegy kitalálva a dolgot: neked Lola tetszik közülök a legjobban...

Livió még mindig nem kapott hírt Loláról, pedig bár titkolta maga előtt, szörnyen várta. Végre egy este földhöz vágta a fényképet és mérgesen kiáltott fel:

— Vigyen el hát az ördög!...

Elhatározta, hogy végkép elfeledi. E célból dühében nap-nap után eljárt Schoenhoffékhoz. Szentinczeyt ugyszólván mindig ott találta s szánakozólag mosolygott rajta.

— Szegény ördög, — mondogatá Radern Gidának megvetőleg, — eljár kurizálni egy olyan leánynak, a kiről, ha egy kis esze van, tudja, hogy belém szerelmes. Vagy talán velem merne vetelkedni? — És nevettek rajta.

— Bolond balek, — mormogá Radern, hisz emlékszel, a szilveszteri muri alkalmával is valami fényképért verekedett meg veled...

— Hisz épp Schoenhoff Andréenak a fotográfiája volt az, — mondá sietve mintegy szégyenkezve Livió. Mindketten elhallgattak.

— Már akkor, barátom, válaszolt nyersen Gida, engedj meg, de tisztelem az érzését...

Rodakovszky elgondolkozott. Most, hogy Mord (von Loewenmord) kapitány egy ugratásnál elbukott a lovával s kificzamította a lábát, ő lett századparancsnok s a rukkolásoknál gonosz örömet talált abban, hogy Szentinczeyt olykor megmeggyötörje. Mérhetetlenül tetszett neki, hogy valaki annyira szerelmes legyen, hogy oly következetes ostobasággal járjon egy leány után... a kit ő bolondit. — Zu dumm! was, Gida?

— Herr Lieutenant von Szentinczey, az Isten szerelmére, ne vágjon olyan regényes arczoikat a lovardában... — orditá néha tettetett kétségbeeséssel.

Máskor meg, midőn Darival, ki különben jeles lovas volt, megszökött a sárgája, ilyes szólamokat kiáltott utána a szélben:

— Hadnagy ur, ki után rohan már megint...

Radern Gida, ki a front mögött lovagolt, odaszólt Törökváry Taszihoz:

— Te Taszi, ebben a Szentinczeyben egy csepp kавallerista vér sincs... tisztára civilizált természet. Mért nem megy az ilyen ember — mi az ördögnek is?... no, miniszteri fogalmazónak... Nem lehet mindenki huszár: ide tehetség kell!

De a Dari következetes hűsége immár végre is szeget ütött a Livió fejébe. Hátha Andrée, meg-unva végre is a mellőzést, megvigasztalódott, megszánta Szentinczeyt és beleszeretett? Rodakovszky

volt annyira bölcsész hogy egy nőről mindent, főleg pedig minden bolondot feltett. S azt, ha Andrée ő utána, Rodakovszky Livió után tényleg bele tudott volna Szentinczeybe szeretni, azt már tényleg szégyelte volna. Ezt valósággal lázadásnak tekintette volna a leány részéről... S a Livió sötétzöld szemei pillantra mereven tapadtak a levegő semmiségébe; pillanatra látta maga előtt a leányt nem szürkén, közönyösen, hanem valami bájos fényben, szügies ártatlanságában oly izgatóan, igézően... Lenézett a földre: „hisz tán az is a boldogság, ha az embert egy oly lélek szereti, melynek himporát még nem törölte le más. Csodálatos lehet az egy oly leányt szeretni, akinek a szívében még senki se fordult meg... De mikor azt ily teremtések oly egyszerűek és tudatlanok...” És egy pillanatra tetszett neki Schoenhoff Andrée, aztán dühös lett magára: „hogy mer az a leány annyit vesződni azzal a Szentinczeyvel? vasra verem a lelkét... hogy meg se moccanjon többet.”

Elhatározta, hogy majd megbünteti ő ezt a lázadó leányt.

Holnap utána néz a dolognak. ...Ugy is felmegy Schoenhoffékhoz. S a szép Melaniera gondolt. De aztán gondolatainak fonala görcsbe bogozódott: Lola jutott az eszébe. S miután a görcsöt sehogy se tudta kioldozni, hát elment a kantinba, a Kohn Salomon kocsmájának a külön szobájába s mordan konyakot kért.

A szoba alacsony mennyezete mint egy prés látszott sűríteni a rengeteg megrekedt szivarfüstöt. Livió alig látott, mikor betoppant. Radern Gida, Bonbuska és a kadét-princz ültek ott és ittak már délután három óra óta, ebéd óta.

— Szervusz szép ember! — kiálták mindannyian.

— Szervusz princz, — morgá Livió, — ah te is itt vagy Gida, — te is Bonbuska; — Dodó nincs itt?

— Nincs — mondá Gida gunyosan mosolyogva, vizitje van; hát azt mért nem kérded, hogy hol van Szentinczey?

Kaczagtak mindannyian.

— Isztok? — kérdé Livió rosszkedvűen.

— Mindhalálíg! — üvölté Esty Pista, ki akkor toppant be s csak az utolsó szót hallotta.

— Hurrah Skiz! — kiálták mindnyájan lelkesülten.

Livió felmelegedett a pajtások közt. Egész jó kedve lett, mikor az öreg Salamon öt friss üveg konyakot hozott be.

— Hál Istennek így legalább elfelejtem ezeket az átkozott asszonyokat... S felvidult; még a szőke kadéthoz is volt egy jó szava: — Ew. durchlauchtigste Dummheit... pardon Hoheit! kinőtt már a hajad, piczi princzecském?

— Hát a fejed lágya benőtt-e már? — kérde Esty Pista.

A kis princz vigan röhögött. Arcza pirosabb lett még vörhenyes hajánál is.

— Vive Madame de Schoenhoff! — kiáltá galánsan. A „h“-betüt mint igaz franczia nem tudta jól kiejteni. — Nagy hurraival éltették a szép asszonyt. Livió, ki úgy érezte, hogy az ő diadalának gratulálnak, leereszkedő göggel fogadta az ünneplést.

— Éljen... — kezdé a kissé becsipett kadét-princz, de Esty Pista visszarántotta, mert látta, hogy Lolát akarja éltetni.

— Vigyázz, te buta-princz, — sugá a fülébe, mert pofon üt. Livió csakugyan semminemű megjegyzést se türt meg, a mi a legtávolabbról is Lolára vonatkozhatott.

— Hát akkor kit éltessek? — kérde ostobán röhögve a kis herczeg, ki válóságos tosztozó mániába esett.

— Örülj, hogy magad élsz, — morgá rozsdás nyikorgó hangon Bonbuska, ki már a szobában levő ágyra heveredett le. A Kohn Salamonné ágya volt, ki, ha a tisztek soká maradtak fent, gyakran kénytelen volt a leányához Rosenzweignéhez menni aludni.

S vigan iddogáltak tovább.

Egyszerre a kadét princz mint egy sebzett hörcsög, sivitott fel:

— Nézzétek ez a gaz zsidó mit csinált...

— No mit? — kiálták mindannyian

— Hát a francia konyakok közé egy magyar flaskót csempészett be. Pláne Keglevich-féle... Hallatlan szemtelenség.

Gida felkelt s megnézte: csakugyan ott volt a nagy grófi korona; alatta: Gróf Keglevich István, Promontor...

— Ez komizság csakugyan! — mondá elvörösödve. Kissé be volt már csipve. — Kadét, hívd be a vén gazembert!

A kis princz dülöngözve ment ki az ivóba. Berugott, siró parasztok marakodtak a gyalulatlan asztalok körül.

— Hol van Salamon? — kérdé rekedten, félretolva fején a kaczkias piros sipkát.

— Bent van Kende Lipót dr. urral a szobában, — mondá félvállról Rézi a kis zsidó szolgáléány, kit a princz herczegi ujjaival néha megcsipkedett.

— Kende dr. — mi az istennyila? — orditá a princz. Ki az?

— A fia, budapesti ügyvéd, — mondá büszkén a kóczos Rézi, mintegy a ház becsületét védve.

A kadét nagy garral nyitott be a szobába.

Bizony szűk, szegényes és czafatos egy szoba volt az öreg Salamon nappalija: a tisztek miatt

idehozták be az ebédlőből a butorok nagy részét, természetesen a Kossuth Lajos képét is, mely most az ágy felett lógott a falon. Az öreg Salamon negyvennyolczban honvéd volt s ez a kép volt a legbecsesebb ereklyéje. A megvetemedett deszkáju asztal körül ültek: az öreg Salamon egy magas, sovány, tisztos arczu, nagy szakálas öreg ember, ki okvetlen tiszteletet parancsoló hatást gyakorolt vala, ha nem lett volna oly komikusan kancsal; az öreg Kohn Salamonné, egy széjjelhizott, öreg asszony és egy talmi eleganciával kiöltözött czvikkeres, kiborotvált állu, erőteljes zsidó fiatal ember. Ez volt Kende Lipót dr., fővárosi köz- és váltóügyvéd s különben tartalékoszekerész-hadnagy. Pár napra lejött az öregeket meglátogatni. S az öregek épp kedvtelve hallgatták, hogy milyen jól megy az irodája.

— Parkettes szobád van Poldikám? — nyögé az öreg asszony.

— S két segéded van fiam? — kérdé az öreg Salamon komolyan. A Reiner Mór és...

— Nem, apám, két másik, két vidéki fiu, keresztények...

— Keresztények? — csodálkozáék az öreg asszony.

— Igen, — mondá kedvtelve Kende ur. — Emlékszik apám, arra a bolondos öreg Töbörre, aki mindenét elverte: annak a fia az egyik...

— Egy urnak, gentry nemesnek a fia . . . sóhajta Kohn Salamon.

— Igen, — mondá Lipót ur s pártfogói hangon tévé hozzá: nagyon derék fiu . . .

Ekkor toppant be a félre csapott sipkás kis részeg princz.

— Hallja maga Salamon, — Sie alter Japanner . . . Hogy mer maga minket csalni ?

Az öreg némi rosszkedvű alázattal kelt fel. Szégyelte magát a fia előtt. Kende ur az ablakhoz sétált s zsebbe dugott kezekkel szólt hátra az apjának:

— Csak menjen ki papa.

A kadét előre szalad s tomboló örömmel ülve a tisztek közé, várt. Szörnyen fel volt háborodva a társaság.

Az öreg alázatosan, meggörnyedve nyitott be—

— Mit parancsolnak méltóságos uraim.

— Maga vén gazember! — ordította Radern Gida. — Hát így csal maga minket!? Hát azért veszünk mi magától franczia konyakot, hogy ezt a hitvány lét liferálja az asztalunkra?! — félig-meddig az öregre czélozva, a falhoz vágta a promontori flaskót.

Az öreg zsidó ijedten tért ki . . . s aztán reszketve vette fel a földről a palaczk épen maradt vignettás derekát.

— Bocsánat tiszt uraim, tévedés . . . bocsánatot

kérek, — esedezem... méltóságos gróf Keglevich...
— az öreg reszketett, mert látta, hogy igen megharagudtak a huszárok.

Még Bonbon is felugrott s kövér öklével megfenyegette —

A kis princz vérszemet kapott s mint egy hörcsög ugrott elő az öreg Salamonhoz.

— Csalni, ugy-e csalni?!... — rikoltá.

Kohn Salamon magas termetével önkénytelen néma humorral nézett végig a csepp herczegen.
— Komikus volt a helyzet. Esty Pista elnevette magát. Livió is.

A princz azonban átlátva a nevetséges helyzetet, elsápadt dühében. Maga mögött érezve az egész tisztikart, előkapott egy széket, pillanat alatt oda állította az öreg Salamon mellé, felugrott rá s hatalmasan pofon vágta.

Nagy riadalom lett. Az öreg az ajtóhoz tántorodott, melyet azonban valaki kívülről betaszított. Kende Lipót dr. ur jelent meg az ajtóban. Ajkai reszkettek, kezét pedig ökölre szoritotta. Magas, erős ember volt: egy budapesti athléta egy-letben, többször nyert díjat a súlyemelésben...

— Bocsánat... — kezdé a társasághoz fordulva. Aztán apjára nézett, ki a sarokba egy székre szédült.

— Bántották, apám?... Ki bántotta?

Az öreg ember nem birt beszélni, csak nyögött, hörgött.

— A kadét ur?... pofonvágott... engem öreg embert... öreg katonát...

— A kadét ur, — ismétlé Kende Lipót dr. ki-düllesztve hatalmas mellét s megvetve jobb lábát, mely kissé görbe volt. Villogó szemekkel nézett végig a társaságon.

A tisztek mintegy parancsszóra ugrottak fel mindannyian.

— A kadét ur... ismétlé, vak dühvel nézve körül a fiu s megakadva a kis princz sárga stráfos hajtókáján, oda lépett: „ez a kis... nyomorult gazember — —“ S képen ragadva Hughes-Alain-Guy-Jean d'Harcourt de Monthléry herczeget és első osztályu spanyol grandot úgy vágta a falhoz, hogy az a halotti csendben csak egy nagyot nyekkent. Mintha oda mázolták volna, ott maradt az almáriom lábánál.

Livió, kinek, valahányszor rossz kedvvel kezdte az ivást, mindig a fejébe ment az ital, mintha rugóra járt volna, pattant ki a csoportból. Arcza kigyult, valóságos sátáni kifejezést öltött: erős mellkasa csak úgy lihegett a dühtől. Egy villámgyors mozdulattal először pofon vágta a suly-emelő óriást, aztán átfogva, pillanat alatt földhöz vágta s a torkára térdelt.

Hátul valaki a sarokba szaladt s kardot rántott... Livió a dulakodásban visszaordított:

— El a karddal... különben azonnal becsukatom az illetőt.

Az erős ember csak úgy vonaglott a földön. Arcza elkékült. Az ivóból három huszár meg egy káplár zörrent a szobába. A káplár szalutált.

— Sehonnai . . . — morgá Livió — egy huszártiszthez mertél hozzányulni! . . . Káplár Sintér, dobja ki innen ezt az embert.

A káplár még egyszer szalutált s aztán előlépett a három közhuszár is. De nem volt szükség rájuk. Kende Lipót dr. a hogy volt, kóczosan felkelt s odakiáltva Rodakovszkynak, hogy „még beszélünk a dologról“ hirtelen kiment.

Mikor a tisztek magukra maradtak, Rodakovszky, ki még mindig lihegett a viadaltól, leült. Mindnyájan hallgattak.

A kadét lassan kelt fel a sarokból. Komikus naivitással nézett körül, aztán kivette kézi tükrét s csöndesen fésülködni kezdett,

— Egész összekóczoltam a hajamat, — mondá röhögve.

— Kadét, — kezdé szigoruan Livió, — először is egy ostoba számár tacskozó vagy s ha még egyszer ilyet teszesz, hát téged verlek meg, másodszor eredj el és kérj bocsánatot attól az öreg embertől.

— Ez a — hogy is hívják? Ez az ember tartalékostiszt, — mondá némi hallgatás után Esty Pista. — Láttam egyszer egyenruhában Pesten . . . Meg fog kelleni verekedni vele.

De aztán nem gondoltak többet az esetre és tovább ittak.

Egy óra múlva kopogtattak a tisztí ebédlő ajtaján. Az ajtó kinyílt s két alak jelent meg a küszöbön, kiket a füsttől pillanatra ki se lehetett venni. Egyszerre egy éneklő orgonaforma hang szólalt meg, zsoldáros kadenciával, s egyszersmind átható kapadohányszag terjedt el a szobában, mely még a gyilkos konyak-gőzön is átaltört a tiszték orráig.

— Lovag Rodakovszky Livius főhadnagy ur? — A Liviust s-el mondta ki, mint a hogy az öreg falusi latinok szokták a nagy római történetíró nevét kiejteni.

Livió felkelt.

A kinyújtott névjegyen ez állt: „Kende Lipót dr., köz- és váltóügyvéd és tart. szekerész-hadnagy.“

Aztán a hosszú kabátos még sok mindent összebeszélt zsolozsmás, kenetteljes hangján. Szóval Kende dr. elégtételt kért.

Livió elmosolyodott.

— Hát nem megmondtam — morgá Bonbuska, ki az igen gyöngén fűtött alacsony vas-kályha tetején ült.

Livió végignézett a segédeken.

— Ah, maga az Skrobák! — jó napot, hogy van? — kiáltá megrázva a tanító nedves nagy kezét.

— Köszönöm alássan, főhadnagy uram, megvagyunk... hosszú pipaszára mint egy lovagló pálcza, meredt ki csizmája szárából a térdig erő foltos kabát alól. Dohányzacskójának a réztisztogatója a földön huzakadott. — Itt a sógorom, — folytatá, egy sárga haju, sárga arczu, sárga kabátu és sárga czipőjű, savanyu képű urra mutatva, — megyei indzsellér... ő a másik segédlegény.

Rodakovszky halkan beszélgetett a tisztekkel az alatt Skrobák tovább szónokolt, részben a sógorának, részben annak a vaskályhának, mely a kövér Bonbuska alatt szuszogott. De a sógor unottan rága a körmét, a vaskályha pedig egészen semleges szerepet látszék felvenni a becsületbeli ügyben. Csak Livió hallotta meg.

... Ámbátor Kende dr. pofon vágta vala volna is ő herczegségét az kadétos urat...

Rodakovszky galléron ragadta az elázott princzet.

— Kadet, — sugá neki francziául, mert a gyerek, ha részeg volt, csak francziául értett, („olyan tótosfrancziául,“ — mondogatá a Skiz) — pofon vágott téged az az ember?

— Ahogy vesszük... — röhögé a princz, legalább is igen a falhoz mázolt. Erős ember...

Livió elgondolkozott. Esze egész kitisztult. Félrehivta Radern Gidát.

— Te, ez az ember pofon vágta a kadétot, — itt baj van... Végignézett a szánalmas segé-

deken. Szeme villogott, finom termete aczélosan egyenesedett ki. — Ennek az embernek meg *kell* hálnia — — *gyep alá fogom tenni...*

Gida helyeslőleg bólintott a fejével.

— Tartalékos-tiszt, megverekedhetel vele... Legalább tisztességesen hal meg... Esetleg valamikor váltót hamisit s börtönbe kerül, — de így gavallérosan pusztul el. S a mi fő, a monarkia legjobb lövőjének a kezétől...

Livió önhitten mosolygott. De aztán nem figyelt többet Gida szavaira. Minden gondolatát Kende Lipót dr. elpusztítására összpontosította.

— Ma kissé ittam, reszket a kezem, de azért, ha abban a kabátban áll ki, amiben ma a földhöz vágtam, kilövöm husz lépésről a piros szegfűt a gomblyukából... mint a tubarózsát annak a szegény Daneburg Anzelmnek... Aztán felkaczagott: piros szegfű, mily talmi előkelőség — — No de legalább nem teszi fel többet...

— Hallja édes Skrobák, — mondá aztán a vállára ütve a tanítónak, ki önkénytelenül háptákba meredt, — mondja meg, izé — annak az urnak, hogy megadom az elégtételt, s neki mint tartalékos tisztnek, századom tisztai közül két urat, p. o. méltóságos báró Donhofen főhadnagy és méltóságos báró Szentniczey hadnagy urakat segédkül rendelkezésére bocsátom...

A sógor helyeslőleg integetett s megkönynyebbülve igyekezett az ajtó felé.

A tanító gondolkozott:

— És kérem, hát akkor mi mitévők leszünk?

Livió felkaczagott.

— Isznak velünk egy pohár konyakot...

— Gyere már, te pupák... — mormogá mérgesen a sógor.

*

Bejelentették az esetet a beteg Mord (von Loewenmord) kapitánynak. A vastag cseh helyeslőleg biccentett hizott vörös nyakával. Dodót és Darit adták neki segédekül — —

Dodó és Szentinczey csakugyan még az este elmentek Livióhoz és megállapodtak a szükséges intézkedésekben. Livió Radern Gidát és Bonbont vette segédekül. Schwarcznak az ezredorvosnak üzentettek, hogy a nagy bőröndöt hozza ki, mert... esetleg baj talál lenni. A jó doktor a fejét csóválta, — felkelt ágyából s szorgalmasan tisztogatta sorban késő éjfélíg elrozsdásodott lanczettáit.

*

Másnap reggel hatkor Livió segédeivel és a doktorral már kint volt a „makkos“ erdő egy tisztásán. Livió hazaküldte legényét a hetyke Forintos Pétert a lovával —

— Mondd meg az ordináncznak, hogy félóra

mulva a „Carolát“ felnyergelve küldje értem. Kirukkolok a századdal.

— Igenis a „Calorát“ főhadnagy uram.

— „Carolát“, számár! — orditá mérgesen Rodakovszky, — mars — mehetsz...

— Te Schwarcz, — folytatá aztán, — adj egy kis konyakot.

Kende dr. egy bricskába ültette segédeit, mely recsegve, zakatolva érkezett az erdőbe. A tisztás sima, fiatal gyepén aztán nesztelenül gördült tova a jármű.

Felálltak. Gida végiglovagolta gyalog steeple-chaseben a husz lépést s Dodó kivette a pisztolyokat.

— Szegény ördög, — gondolá Szentinczey — egy árva czivilista ennyi katona közt!

Kende dr. hatalmas alakjával még mindig ott állt a kocsi mellett s igen korrektül viselkedve, várta segédei rendelkezését. Csakugyan abban a tegnapi kabátban volt, még az a hervadt piros szegfü is a gomblyukában maradt. Bizonyosan egész éjjel az öreg Salamon ágya mellett virrasztott, ki lázba esett.

Dodó, ki még mindig dühös volt, amiért tegnap egy kellemes látogatásban zavarták, unottan töltött, aztán kötelességének tartotta, hogy pár szót szóljon a „czivilistához“, kénytelen udvariassággal mosolyogva lépett hozzá —

— Bocsánat, — jól tud ön lőni?

Kende udvariasan, szerényen nézett rá.

— Bizony nem igen tudok én... inkább atletikával és tornázással foglalkoztam.

— No szegény ördög, — gondolá Dodó s eszébe jutott valami, ami minden párbajnál eszébe szokott jutni, amelynél Rodakovszky az ellenfél: t. i. mily csodálatos, hogy egy oly rózsás, piros arcz, mint ezé az erőteljes fiatal emberé, mely most él, mozog, reményteljesen néz az égre: pár percz múlva hogy fog a gyepen vonagolni, szájából hogy fog ömleni a vér, hogy fog sárgulni, fehéredni, és borzasztóan fakulni... És egy kételkedő fintorral nevette el magát.

Livió, ki Gidával a jövő évi brigádmanőverről beszélgetett, egyszerre félbeszakította a társalgást.

— No, áll a fogadás: husz üveg pezsgő, ha nem találom el a szegfüt.

— Áll! — sugá Gida. Biztosan tudom, hogy tiz centiméterrel hátrább fogsz találni, — tegnap sokat ittál s karod önkénytelenül vállfelé, szád felé hajlik... Radern nagyot nevetett ötletének.

— Uraim... — kiáltá Dodó kimérten: tehát... Kezeikbe adták a pisztolyokat.

Kende dr. szerényen, szívélyesen megköszönte, Livió azonban nagyot káromkodott.

— Hamar már, — sohse végzünk hát?! Soha ilyen szerencsétlen napot!

— Gida, fogd a cigarettámat... s Livió az égő gianaclist oda adta Radernnek.

Azonban meg volt irva, hogy ez a párbajnap a Rodakovszky kifejezése szerint „peches“-nap legyen. Oly szép volt ugyanis a tavaszi hajnal, hogy se Schoenhoffné, se Andrée nem tudtak ötnél tovább aludni, hanem csak ugy pongyolában kifutottak a verandára. A szemükbe áradó rózsaszín tavaszi fény mindegyikőjük arczát kellemesebbé, barátságosabbá tette, a másik előtt.

— Kilovagolunk, mama?

— Épp ezt akartam mondani — szólt Schoenhoffné. A szép Melanie hires lovasnő volt. Egyszer a Praterben még a királynak is feltűnt. Félóra mulva már ott trappoltak a gyakorlótéren túl: mögöttük egy vén tizenhét markos irlandin, mely az öreg generálisnak volt a charge-lova, az óriás termetű inas döcögött.

— Amoda mocsaras még, méltósága, dörgé Iván, menjünk a makkos felé.

Aztán egy galoppban elvágtattak a sűrű kis erdőbe. A lovak szilaj örömmel, nyerítve száguldtak a fák között.

— Hamar — olvass hármát Dodo, lódobogást hallok — kiáltá türelmetlenül Radern Gida.

Kende Lipót dr. férfiasan dülleszté ki hatalmas mellét. Izmos kezében ügyetlenül állt a párbaj-pisztoly.

— Egy — kettő — — há—rom.

Az illatos tavaszi légben, halotti csend közepe, nagyot dördült egy pisztoly: a Livió pisztolya. Akkora volt csak a füstje, mint egy jókora cigarettapöffenet, mit valami hetyke ember kávéházban a másik szemébe fuj.

Schoenhoffné és Andrée összerezzenek, lovaik pedig elvadulva, száguldtak előre, épp neki a tisztásnak s ott egyszerre, mintha leczövekeltek volna őket, remegő inakkal megálltak.

— Lőttek... — akará kiáltani a leány, de torkán akadt a szó. Szinte megkövesedve bámultak mindketten a néma csoportra.

A tulsó oldalon a füben fetrengett egy széles vállu ember. Arczczal bukott a gyepre, karjai a reszkető tenyerekkel, tehetetlenül fordultak ki, vállai vonaglottak, mintha sirt volna. Lábaival kissé kalapált, akár a jókedvű gyerekek. Egyszerre aztán abba maradt a testben minden mozgalom.

A doktor, a nagy hasu kis Schwarcz, lihegve tipegett feléje.

Mellettük, — közvetlenül Andrée előtt — állott Livió fekete nadrágban és túlkarcsú fekete bluzban. Ajkai haraggal tapadtak egymáshoz. Orrlikai, mint a vértszagoló ragadozóknál, kitágultak.

Kedvetlenül, boszankodva fordult meg. Fölémelt kezében hátra engedé a füstölgő pisztolyt s visszalépett mint egy utat engedve Schoenhoffék-

nak. — De a lovak egész meg voltak rökönyödve.

Livió elvörösödött, — dühbe jött :

— Csak tovább, — tovább! Szép nap van, méltóságos asszonyom, — — jól esik a sétalovaglás — — hop — holá, Adrienne! galop — mars...

Kihuzta a Radern Gida csizmája szárából lovagló pálczáját s végig vágott az Andrée lován.

— Maga vén szamár! — orditá aztán éktelen dühvel Ivánnak, nem tudja sarkantyuba kapni a lovát!

De már nem volt szükség rá!

Az Andrée lova s vele együtt a másik kettő helyből ugorva, pillanat alatt eltűnt a tisztásról.

Livió átvette a még mindig égő cigarettát Raderntől s felült lovára, mely ép akkor ért oda az ordinánczczal.

— No vesztettem? — kérde Gidától ki a halottól tért vissza.

— Amint mondtam: négy centiméternyire balra a virágtól: sokat ittál tegnap Livió...

Livió elkáromkodta magát.

— Hát biz' isten még husz üveg pezsgőmbbe kerül a komédia. Szegény fiu! Végtelen sajnálom az öreget... Hogy is hívták?

Senki se tudta a nevét. Schwarcz doktor akkor ért oda könyökig véresen. Egy levelet tartott a kezében.

— Ez a zsebéből csuszott ki, — mondá: özv. Kende Lipót dr.-néra van czimezve... Szegény ember...

— Oh igen, így hívják... — morgá kedvetlenül Livió, — ej — ej, pofon tudnám ütni magamat...

S egy galopban haza vágatott.

A halottat már megfordították. Hanyatt feküdt s üveges szemeivel merőn bámult a tavaszi reggeltől káprázatos égre, — mintha azt a pacsirtát nézte volna, mely a magasban ép felette szántott.

A Schoenhoffék lovai még mindig eszeveszett mars-marsban száguldtak. Andrée eleresztette a kantárszárat s irtózva, remegve bámult maga elé.

— „Lelőtte mint a kutyát...”

*

— Elég lesz már a galoppból, méltósága — dörmögé a nagy Iván.

Trappba estek, aztán lépésbe és úgy mentek haza. Andrée még mindig meredt szemekkel bámult maga elé; szinte hipnotizálta őt az a rettenetes látvány. Láttá azt a vonagló, kapálódzó alakot, amint arczával a földet turta s látta Roda-

kovszkyt, mint a kegyetlenség érczbe öntött szobrát, hidegen, felemelt füstölgő pisztolyával.

— Lelőtte, mint a kutyát, — ismétlé a levegőbe bámulva s eszébe se jutott afelett gondolkozni, hogy vajjon ki lehet az a szerencsétlen halott.

Anyjára pillantott; a szép Schoenhoffné nyugodtan lovagolt mellette, s csak olykor szólt hátra Ivánhoz, az új istálló felől kérdezősködve.

Az ő korában a nők nem oly romantikusak már; biztosra vette Liviót, s megnyugodva e gondolatban valóságos gourmanderiával készült szerelmének elköltéséhez, mint a hogy az ember ebéd előtt szája szélét nyalogatva, előre örül a terített asztalnak...

Anya és leány egy szót se szóltak az esetről. Mért? Az isten tudja mért: a Livió nevét egymás előtt nem merték ajakukra venni. Végre Iván, a nagy Iván mordult meg mély basszus hangján.

— Majd jönnek megint a zsandárok, de az öreg Kohn Salamon is sirhat ám, hogy így tartott a főhadnagy ur törvényt a fia felett...

Andrée alig várta az estét. Először Bonbuska toppant be, aztán Szentinczey jött, majd Radern Gida a princzczel s végül Livió. Az est szép, békés tavaszi éjbe aludt el; a szalon nyitott ablakán át ébredő meleg áradt a parkból a szobába. Mindnyájan hallgattak a dologról, de

Andrée a Rodakovszky békésen szállingózó cigaretta füstjében minduntalan, mintha pisztoly-felhőt látott volna... Mikor Livió belépett, Schoenhoffné tüntetőleg félre hívta egy sarokba s nyilván a párbaj felől kérdezte ki, mert arcza az ijedt sajnálkozás kifejezést öltötte fel, sőt két ujjával egyszer a szájához is kapott.

— Tehát, — morgá halkan Livió s kezeivel diszkréten hadonászott, a párbaj előzményeit sejtetve...

— Igen, susogá Schoenhoffné. Maga hős... maga gyilkos... maga gazember... maga sátán...

— Igent mondok, jó...

— Mégis rettenetes egy ily párbaj — gondolá Andrée, ki kíváncsi figyelemmel leste őket. Már szerette volna a párbaj részleteit megtudni.

— Melanie... — sugá Livió összeszorítva öklét.

— Igen... — mormogá a szép asszony, lehajtva fejét. Andrée ugy is Szoborházyékhoz megy egy hétre... elküldöm őt.

Livió, ki a falhoz támaszkodva állt s fejét felvetve, közönyösen bámult a mennyezetre, most hirtelen előre lépett s egy teli pillantást vetve Andréera, hozzá ment.

— Urak, tán lemehetnénk egy kicsit a kertbe sétálni — mondá Schoenhoffné, a tea még ugy sincs meg... Princz, jőjjön nyujtsa, a karját. No mért oly szomorú — mi lelte?

Csakugyan, a kis princz oly bus volt, mintha

az orra vére folyt volna. Restelte a párbaj-históriát amért Rodakovszky mintegy érette verekedett meg, s efeletti dühében s abbeli vágyában, hogy megmutassa, hogy ő is legény a talpán, úgy megverté délben az ordinánczát, hogy Rodakovszky lehordta az egész front előtt s raportra vitette...

Lent a park lassankint már zöldbe kezdett öltözni. Andrée elmerengve haladt el szoknyás fenyőfái mellett. Ezek voltak az ő titoktartó barátnői, kikhez keserű gondolatait intézte... Szédülettel érezte Liviót maga mellett. Csöndesen sétáltak egymás oldalán. Sajátságos tiszta enyhe est volt, — a hold keskeny ezüst szelete mellett, szerelmes pompával ragyogott ez esteli Vénus csillag. A fenyvesek gallyain át úgy vették ki magukat, mint valami karácsonyfára aggatott diszek... pár ritka szövetű felhő mint ezüst fátyol látszott összefonni e karánycsonyfa tűleveleit.

Livió egy virágot keresett. — Csakugyan merné azt a Szentinczeyt szeretni? — gondola magában.

A huszárok kaczagó, kardcsörtető csoportja Schoenhoffnéval hátra maradt. — Végre egy kicsike ibolyát talált... Oly csinos, kedves és ártatlan volt az a leány!

— Andrée, — mondá halkan, szokott határozott hangján, ezt az ibolyát magának adom.

Andrée nem mert a szemébe nézni, csak a

kezeire pillantott. Liviónak finom kis fehér kezei voltak. És ezekkel a finom kezekkel ölte meg, azt az embert... — gondolá. Ösztönszerűleg kereste a vérnyomokat rajtuk...

Leültek egy padra.

— Köszönöm, — mondá Andrée s mellfodrai közé dugta a virágot. Reszketett, mint a nyárfalevél s halántéka lázban égett. Szive ugy vergődött keblében, mintha meg akart volna halni.

Livió lekönyökölt a térdére s másik kezével a leány háta mögött átfogta a karját.

— Mondja Andrée, — Rodakovszky felkaczagott, — szereti maga Szenticzeyt? Ugy-e nem?

Andrée a főhadnagyra nézett. Szive túláradt az örömtől, boldogságtól. Livió is elmosolyodott.

— Nézze, — sugá halkán, megfázik ezen a hideg padon, várjon csak...

Jobb kezével derekát, bal karjával térdei alatt átfogta lábait s mint az ölelésben gyakorlott ember, egyszeribe ölébe kapta a leányt Megcsókolta egyszer... kétszer... Mily gyönyörű leány... — gondolá. S pillanatra egy csunya gondolat járta átál eszét: milyen mulatság volna *elrontani*...

— Szeret maga engem? — susogá Livió.

Andrée ajkai mozogtak, pillanatra nem birt szólni: de aztán a szerelmi diadal mámorára, hogy győzött anyja felett, visszaadta lelkét.

— Szeretem örökké...

Livió sohase kezdte vallomásait úgy, hogy „én szeretem magát“ most, mikor a biztos feleletet megkapta, aztán így válaszolt:

— Ah, maga édes angyalom, jól van, szeressen engem, nekem az olyan jól esik...

Igazán jól esett neki. Amint így ölében volt a leány s átfogta reszkető tagjait, határozottan tetszett neki. Szegény Szentinczey! szegény számár!
— gondolá aztán magában gunyosan.

De Andréeban e percz alatt kinyílt a nagy szerelem kábitó virága. Többé nem reszketett, nem szégyelte magát, hogy egy férfi karjaiban van. Büszke volt szerelmére, érezte, hogy joga van hozzá. Nem volt többet félénk leány: nő, nem is szerelmes, hanem szerető nő lett belőle. Csodálatosan nyugodt lett, szive, lelke tiszta volt, csak annak a végtelen nagy szerelemnek a szinte vallásos ígérete töltötte el egész lényét. Már nem tanakodott többé, hogy lesz-e ily boldog valaha még, mint a szánutazás alkalmával; nem érezte: tudta, hogy boldog lesz, annak kell lennie, mert megérdemli sok szenvedése jutalmául.

A kaczagó, csörtető csoport közelebb ért.

— Jönnek — mormogá Livió. Nem akarta neki mondani, hogy „keljen fel“, hanem végtelen gyöngéden, talpra állította s mielőtt Schoenhoffné a fordulónál megjelent volna, még egyszer, mint-

egy álomban, egy csókot lehelt nyakára... A leány
ittas szemekkel, némán nézett rá, bele, a lelke
mélyébe. Livió egészen kellemetlenül érezte
magát.

— S én ezt a leányt csalom... — mor-
mogá kedvetlenül magában — elrontom. Ej hát,
nem tehetek róla, utamba került — különben
is, ha én nem rontom el, elrontja más. Már ak-
kor mégis inkább én gázoljak át először a
lelkén...

A vendégek rég elmentek volt, a hold is
magasan járt, s Andrée még mindig ott ült
azon a lóczán, a hova vacsora után egyedül
ismét kiosont. És hosszan elgondolkozott az életről.
Mint egy nagy sikrás nyílt az ki most előtte;
az emberek ámulva térnek ki utjukból s mindazt
mondják: mily gyönyörű egy pár ember...

VI.

Harmadnap Andrée már Szoborházyéknál volt Szoborházán. Linka jött volt érte a gouvernánntal. A szép Melanie szeretettel nézett leányára s biztatólag mondá:

— Eredj Andrjusa, szavam sincs a Linka terve ellen. Ott maradhatsz akár két hétig is. Kis levegőváltozás nem fog neked ártani...

És Andrée rövid gondolkozás után, örömmel — mondá: jó, elmegyek.

Büszkén, szerelme biztos tudatában csókolt kezét a vén grófnénak Szoborházán. A csillagkeresztes öreg szörnyeteg zöld szemüvege, parókája s mopszlija társaságában a régi kastély egy tornyában lakott. Czibaky Bandi, mint jövődöbeli vő, akárhányszor elkáromkodta magát Szoborházyné előtt:

— De hiszen, ha Mariskát elvettem, a levegőbe is röpítem azt az öreg iskátulyát a toronynyal egyetemben...

Dühös volt a vén udvari dámára szörnyen, mert mopszlija mindig megharapta.

Szoborházyéknál mindig sok vendég volt. Az előkelőbb gentry s a szegényebb arisztokrácia mind oda járt. A tisztek is el-ellátogattak, mert rendesen jól mulattak, — néha persze magán a háziasszonyon. Mert Szoborházyné valóban mesésen gőgös volt. Hogy a „bécsi szocziétással“ való viszonyát fentartsa a csillagkeresztes dámán kívül, még egy statisztá bárót is tartott, ki már úgy szólván egészen bolond volt, a kinek csak a meghatározott nagy ebédekre volt szabad lejönnie és figurálnia az asztalnál, s a „konvenzionális „udvari“ megjegyzéseken kívül semmit se szabadott szólnia. Ez a Vexleben báró-rokon a kastély másik tornyában tartatott s mindenesetre a ház legmulatságosabb alakja volt. Valaha főhadnagyoskodott a dragonyosoknál, most pedig a repülő gép feltalálásán törte a fejét. Halálosan gyűlölte pendantját a statisztá-csillagkeresztes dámát s Czibaky Bandi unszolására egyszer csínált is neki egy pokolgépet, melylyel állítása szerint halálos biztossággal levegőbe lehetett volna a vén „iskátulyát“ mopszlistól, szemüvegestől együtt repíteni. . . De a bolond báró repülőgépére volt azért a legbüszkébb: ez egy lécekből s ponyvából összedrótozott alkotmány volt. Egyszer ünnepélyesen meg is próbálta: kirepült vele tornya ablakából, de úgy hasra esett a fűbe, hogy Szoborházyné azóta zár alatt tartotta a nemes bárót. De Vexleben ur igen ravasz volt, egyszer

kivitte masináját a falu végére s ott próbálta felereszteni, ekkor azonban az oláh cigányok verték el úgy, hogy szekéren hozták haza. Varázslónak nézték...

A fiatalok a téli fagytól immár teljesen felszikkadt tavaszi gyepen gyakran lawn-tenniseztek, Andrée remekül érezte magát; sokat ugrált, szaladgált és beszélgetett Linkával.

— Tehát boldog vagy?

— Igen — susogá Andrée — boldog.

Linka Szentinczeyre gondolt.

— Meg kell az embernek vigasztalódni...

— mormogá.

Andrée nem értette barátnéját, de nem gondolt a mondottakkal. Mit törődjék ő azzal, a mit a világ mond? Nem elég-e az, ha Livió szereti őt s ő szereti Liviót? S boldogságában úgy szánta azokat a szerencsétleneket, a kik nem lehetnek oly boldogok, mint ő!

Egy délután nagy czivil-társaság volt Szoborházyéknál.

A társaság igen jól mulatott; a bolond bárót s a csillagkeresztes dámát, mint a kutyát meg a macskát uszitották egymásnak... Pándy Olga kicsit hamisan énekelte el Arditi „Bacció“-ját.

— Maga kis hamis... — mondá neki a szemtelen Dády Lala az ének végén.

Andrée kiült a verandára. Oly rég nem

látta már Liviót — tán négy napja, hogy szive mintha összeszorult volna. Ép elhatározta, hogy bejelenti Szoborházynénak, hogy a hét végén hazamegy, midőn a veranda alatt lépteket hallott. Gáldy Tomi és Ürböy Lexi sétálgattak odalent a kertben.

— Hja barátom, híres egy asszony az a Schoenhoffné, — mondá Tomi duhajon.

Lexi karczosba áztatott hangon dudolta: „Bunda, bunda, mégis bunda a bunda . . .” hát aztán?

— Hát aztán? Hát most például . . — felelé Gáldy Tomi véletlenül ráhágva a Tolly agár lábaira, mely nagyot vonított, — hát most például elküldte a leányát ide Szoborházyékhöz, csak azért, hogy egymagára maradhasson a főhadnaggyal ott-hon . . .

Lexi tovább dudolta a „családi“ nótát.

— „De a bunda azért bunda, mert bunda . . .” miféle főhadnaggyal te Tamidli, he?

— Hát a ritter-főhadnaggyal, Rodakovszkyval, még ezt se tudod, röhögött Gáldy Tomi.

— Bunda — hej te bunda! — morgá Lexi, hát különben okosan cselekszi a szép asszony; mi Tamedli, he?

Aztán duettben énekelték tovább igen érzékenyedve a szép nótát: „Hej te bunda, mért vagy bunda . . . te bunda” . . . Az agár a szökőkut mellett még mindig egyre vonított.

Andrée felugrott — egy önkénytelen mozdulattal kapott a melléhez, mintha valami a szívébe harapott volna. Az ő szegény, naiv gondolatvilága körül mintha egy burok szakadt volna széjjel s most körülpillantva, egy rettenetes látományban sejtette meg a valóságot... Ő maga egy titkos belső világban élt s azalatt a többiek valószínűleg egyszerűen kinevetve, kényelmesen szőtték tovább terveiket... Irtózáttal pillantott benső világán túl a nagy nyers életbe, melyben nyoma sincs az ő idealizmusának.

Emlékeinek most egyszerre villámgyorsan megindult, szakadva omló lavinájában egyre-másra ezer gyanújel merült fel... Odatámaszkodott a veranda oszlopához, mert szédült. „Oh én hiszékeny, bolond...” gondolá. S aztán sirni kezdett, keservesen, visszatartatlanul, úgy, mintha szegény szívét, lelkét egyszerre akarta volna kisírni... Én szegény bolond, — ismétlé magában, de hát mit tehetek róla, ha nem ismerem úgy az életet, mint az az asszony... az én mamám... nem tudok, nem bírok küzdeni velük, hisz nem vagyok oly rossz, mint ők. Óh, bár csak tudnék oly rossz, oly ravasz lenni, hogy le tudnám győzni őket... S az a félelmes fekete óceán, mely az első báli éjjelen, mikor Rodakovszkyt anyjával látta táncolni, oly rémesen nyelte el a földet remegő lábai alatt, most ismét köröskörül ellepte őt. Vajjon mikor fog e félelmes oczeán ismét ki-

szikkadni, mikor fog a helyébe ismét boldog, virágos kert nőni? Soha... soha, — zokogott a szegény leány; mit vétettem, hogy nem szeret az Isten engem?

De az oly gyöngéd lelkek, mint Andrée, nem bírják ki soká, — bizonyos idő multán elzibbadnak, kifáradnak a kétségbeesésben, s ájulásszerű kimerültségükben minden borzasztó tény ellenére... megvigasztalódnak. Éppen, mert hát nem bírják ki tovább a kétségbeesést. Andrée sirógörccse után egyszerre azon vette észre magát, hogy valami ájulásszerű nyugalomba süllyedt. Szemei szárazak voltak és gondolatai — nem, már nem voltak gondolatai többé. Még mindig az oszlophoz támaszkodott, — belülről halk zongorahang hallatszott ki a verandára. Linka énekelte az Ambroise Thomas „Revérie“-jét...

A zene csitította beteg lelkét, mint egy bársonyos kéz simogatta meg. S ez oly jól esett neki, hogy könnyezni kezdett bele.

Egyszerre, mintha villamos ütés érte volna, felrezzent.

— Nem, — mormogá egész biztonsággal — az egészsből egy szó sem igaz. Livió az enyém!...

A gyöngéd lelkek, a mily határozatlanok a közönséges érzelmek közepette, ép oly erélyesek a kétségbeesésben. Andrée felugrott, végig nézett ruháján; meglehetősen vékony sötétkék tavaszi ruha

volt rajta... egy a verendán felejtett csipkekendőt a vállára vetett s aztán leszaladt a lépcsőn. Senki se vette észre a szökését. — — Végig futott a parkon, le a hátsó kis ajtóhoz, de ez be volt csukva. Az omladozó alacsony falon rést keresett. — Összevérezte lábait a bozótban s kezeit a köveken, de végre kint volt az országuton. Kocsin egy órajárás Szoborházától Basa-Südig, — ő gyalog ott lesz másfél óra alatt... És összeszorított ajkakkal, merőn nézve maga elé, sebes, szinte futó léptekben indult el hazafelé.

Az utszéli kavicstörők vagy lassan döcögő, álmos furmányosok álmélkodva nézték a jelenésformán tovasuhanó szép leányt. Egyik még rá is kiáltott: „Fogjátok meg azt a bolond kisasszony-ságot!” Erre Andrée úgy megijedt, hogy egy sikolylyal ugrott be az erdőbe s ott ment tovább. Többet nem mert kijönni az utra. És csak futott, futott... gondolatai utoljára már egy borzasztó görcsbe bogozódtak össze, egyre anyját látta, ahogy Rodakovszky átöleli s csókolja, a mint őt ölelte és csókolta...

*

A falu alá ért. Már sötét volt. Egy szakasz huszár tán épp a kadét-princzczel, akkor jött meg a gyalogrukkolásról. Andrée elbujt a Kohn Salamon pajtája mögé s megvárta, míg tova vonulnak. A huszárok vastag sarkantyus csizmáikban esetlenül

csörtetve haladtak el mellette. Az őrmester egy, a kapitány urtól tanult kifejezéssel ordított rájuk folyton: „Te marha, megnyuzatlak...” S a faluvégi nagy porfelleg mint valami lomha fehér párazat emelkedett fel a vörhenyes esteli ég felé.

Andrée tovább lopódzott, mint a tolvaj. Félt, hogy valamelyik tiszt meglátja. Átszökött a kerteken, a templom-udvaron, a libakerten... Mikor az öreg Madzagné utána kiáltott: „méltóságos kisasszonyka hová szalad?” valóságos pánik fogta el... Eszeveszetten rohant át a téren.

A park rácsos kapuja előtt állt. Beosont. Az egész emelet sötét volt; csak az anyja háló szobájában égett a lámpa. A leány mintha mellbe lökték volna, oda tántorodott a falhoz... Pihennie kellett. Haja össze volt kuszálva, ruhája összerongyolva, a csipkekendő árván lógott le a félválláról.

Oly fáradt volt, hogy majd eldült, de kétségbeesése csodálatos erélyességgel villanyozta fel immár ingadozó öntudatát. Felszaladt a lépcsőházba. A szobaleány jött elő, a kocsis felesége, kisgyerekével karján. Mikor Andrée dult arcát meglátta, zavartan, ijedten nézett szét s letette a kis fiát a földre.

— Ki van oda fent a méltóságos asszony-nál? — kérdé, siket, tompa hangon Andrée.

Az asszony ijedten ötölt-hatolt s épp nyilván

ürügyet keresve, a cselédszobába akart szökni, mikor a kis fiu, ki az egész jelenetet a gyermekek összpontosított figyelmével szemlélte, kihuzta ujját a szájából s csengőhangon felelt Andréenak.

— Az a szép katona bácsi van oda fent...

Az asszony mint egy hárpia ugrott elő s pofon ütötte a fiúcskát, ki erre keservesen kezdett el bőgni. Iván, kabát nélkül, ingujjban, álmosan került elő a zajra s homloka ránczba szökött, mikor a lépcsőn felszaladó kisasszonyt meglátta. Aztán hidegvérűen vakarta meg a tarkóját s vissza menve szobájába, lefeküdt s úgy tett mintha aludnék...

Andrée benyitott a sötét szalonba. Minden aludt a nagy teremben; csak itt-ott reszketett valami illanó visszfény a barok tükörkereten, zongoralábon, a lábas-óra aczélpántozatán... és valami hosszú tárgyon, egy karosszék ölén. Andrée odaszaladt: egy hanyagul odavetett kard volt... mellette sipka, s a szmirnára esve egy pár fehér tisztí keztü. A leány ösztönszerűleg fel akarta venni, de mikor a keztükhöz ért, irtózva riadt vissza. Átfutott a szalonon, benyitott a könyvtár-szobába, innen az ebédlőbe osont, aztán — a maga kis boudoirjába, mert az anyja emeleti szobájába innen is be lehetett menni... Sehol senki... Mikor a maga, ártatlan boudoirját megpillantotta, hol annyit álmodozott boldog szerelemről, azt hitte, eszét vesztí... S ez az ő elárvult szent kis szobája,

ép annak a másik szobának a közvetlen közelében van, melyből az ajtórésen át, a küszöb felett, vékony fénysáv árad elő... Borzalom, borzalom!

Két kezével arczához kapott, befogta a fülét, tán azért, hogy meg ne halljon semmit, mikor az ajtóhoz ér... Megmérgezett szegény lelkében ösmeretlen, utálatos sejtelmek mint mérges galagonyák nőttek egyszerre ijesztő nagyra — a képtelen örülség vad vitustánczot járt fejében. Pillanatra majdnem hányási roham vett erőt rajta... Aztán egyre közelebb huzódott a fénysávokkal szegélyezett ajtóhoz. Füle még mindig be volt fogva; most hirtelen behunyta a szemét s töviskarczolta keskeny kezecskéit mellére csusztatta a szegény leány. Mormogó párbeszéd hallatszott ki... Igen, Rodakovszky hangja volt —

Andrée kinyitotta a száját: kiáltani, sikoltani, törni, ölni szeretett volna, — mindent megtenni, amire csak egy csalódott szerelmes képes. De torka, mintha hurok lett volna rajta, összeszorult, csak egy alig hallható hörgés-forma sohaj halt el a nyelvén... Aztán a kétségbeesés rettenetes pánikja ütötte halántékon, az öntudat utolsó vergődésének fagyos láza rázta össze; menekülni, szökni ez irtózatoss helyről... Szerette volna még egy öleléssel átnyalábolni az ő ártatlan, szent szobájának minden butorát, csecsebecsáját, hogy magával vigye, megmentse őket, el akarta volna vinni egész szobáját, — kapkodott jobbra-balra,

de csak kis, aranylábu íróasztalán feledt csattos imádságoskönyve akadt a kezébe...

Mint egy sebzett, kergetett őzike szaladt át a négy szobán, le a lépcsőn, ki a szabadba...

*

Mikor a külső ajtón kirohant, érezte, hogy tovább nem bírja lelke ezer mázsa terhét s arczzal előre bukott a meredek lépcsőre...

De nem esett el. Valaki felkapta, — valakinek ép a vállára, a karjai közé hanyatlott. Szentinczey fogta át az elalélt leányt, éppen látogatóba jött Schoenhoffékhoz...

— Az Istenért Andrée nagysám, mi történt — mi baj van? — kiáltá a szelid jó fiu izgatottságtól remegő hangon, mikor azt a kuszált, a zokogástól vonagló fejet a mellén érezte.

Andrée egyszerre eszelősen pillantott fel.

— Szentinczey! — susogá idegesen, gyorsan, hevesen s balkezeivel kapkodva simitotta le halántékán összekócosodott hajfürteit, — maga szeret engem, mondja: igen, szeret engem nagyon, mondja: nagyon?

— Nagyon, — mormogá Szentinczey, félénken szorítva magához Andréet.

— Nagyon, ugy-e, nagyon? — zokogott a boldogtalan leány. — Elvesz engem?... elvisz

engem innen, rögtön, most, mindjárt?... nem hagy itt, megment a mamától és attól...

— De az istenért, mi történt?! — kiáltá Szentinczey, mámoros boldogsággal szoritva magához menyasszonyát.

Aztán egy hirtelen mozdulattal el akarta eresztetni a leányt.

— Várjon — mondá határozott hangon, — felmegyek.

— Ne, az Istenért, fel ne menjen! — sikoltá Andrée hozzátapadva. Kétségbeesésében is anyjára gondolt, nem szabad a világ előtt elveszitenie az ő anyját.

Mögöttük gyors léptek hallatszottok az emeletről. Schoenhoffné pongyolájának teljes pompájában s Rodakovszky kard és sipka nélkül jöttek le a lépcsőn.

Pillanatra szó nélkül álltak ott mind a négyen. Végre Livió kedvetlenül fordult el s kezdett halkan füttyörészni valami dalt, Schoenhoffné pedig zavartan, gunyos kedélyességgel nevette el magát.

— Aha, jó napot Szentinczey, — nézze csak főhadnagy, mi itt szerelmeseket zavarunk...

Livió kíváncsian nézett a leányra.

Andrée, ki még mindig a Szentinczey karjaiban volt, felveté a fejét. Valamit, valami borzasztót akart mondani, kiáltani... de torkán akadt a szó.

Nem, — gondolá, — nem szabad.

Daczosan, néma kétségbeeséssel nézett fel Schoenhoffnéra s aztán lesütötte a fejét.

— Igen, mama — mondá tompa, reszkető hangon, Szentinczey ur a vőlegényem...

Schoenhoffné álmélkodva nézett hol az egyikre, hol a másikra.

— Nem, nem — sikoltá aztán Andrée, nem megyek be többet ebbe a házba...

— Andrée, Andrée, — mormogá anyja ijedten, hozzáfutva. A leány halásápadtra vált. — Iván — kiáltá Schoenhoffné.

A nagy Iván komor arczczal jött elő. Ijedten kapta fel az ájult leányt s vitte fel, úgy, mint kicsi korában...

S Andrée még egyszer kinyitotta a szemét. Felpillantott Rodakovszky Livióra, a ki oly borzasztóan mérgezte meg az ő szegény, üde fiatal szívét. És nem haragudott rá, oh nem, még azért a sok keserű bánatért sem, a mit neki okozott... S Livió is utána pillantott, csodálkozva, sajnálattal, nem: tán valamivel többel... A leány, mint a hal-dokló utolsó lélegzetét szivta fel magába ezt az utolsó pillantást s aztán bomladozó öntudatával még csak annyit gondolt: óh Istenem, be jó lesz meghalni, pihenni...

(Vége az első kötetnek.)

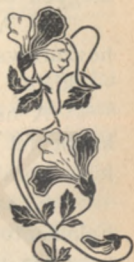
SZINES KÖNYVEK

FELNÖTTEKNEK

Egy-egy kötet ára

1 korona 50 fillér

Szines Könyvek czim alatt összegyűjtjük a modern magyar próza új és legjelesebb alkotásait. Tartalomban, irányban és kiállításban előkelő gyűjtemény s minden körülmények között a nemesebb iránynak hódolva kívánjuk azt folytatni. Csak olyan könyveket illesztünk bele, amelyek irodalmi szempontból kiállják a legszigorubb kritikát. Eddig megjelent:

1—2. kötet	<i>SZIKRA: Ugody Lila. Regény . . .</i>	ára füzve 3 — kor.
3—4. „	<i>HERCZEG FERENC: Elbeszélések „ „</i>	3.— „
5. „	<i>MALONYAY D.: Az a számár Domkos meg a másik. . . . .</i>	„ „ 1,50 „
6—7. „	<i>BÁRSONY ISTVÁN: Ingovány. . .</i>	„ „ 3.— „
8. „	<i>GÁRDONYI G.: Tizenkét novella „ „</i>	1.50 „

Ezt követni fogják: Ambrus Zoltán, Benedek Elek, Bródy Sándor, Gárdonyi Géza, Lovik Károly, Malonyay Dezső, Rákosi Viktor, Szomaházy István legújabb munkái. Előfizetési ár: 5 kötetre 7 korona 50 fillér, 10 kötetre 15 korona. —

A Szines Könyvek kötetei külön-külön is minden könyvkereskedésben kaphatók.

Első szabad és teljes kiadás. 6. ezer.

PETŐFI SÁNDOR

ÖSSZES KÖLTEMÉNYEI

Sajtó alá rendezte

BARÓTI LAJOS

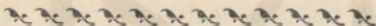
Ára diszes vászon-

kötésben 2 korona.

===== A költő arcképével =====

Ez az egyetlen teljes és hibátlan olcsó kiadása Petőfi költeményeinek, melyet Baróti, egyike a legelkesebb Petőfi-kutatóknak, az eredeti kéziratok és kiadások alapján rendezett sajtó alá.

Megrendelésnél Baróti-féle Petőfit kérjük.

KISS JÓZSEF

ÖSSZES KÖLTEMÉNYEI

Első teljes olcsó kiadás a szerző arcképével

~~~~~ és autogrammjával ~~~~~

Tartalmazza a

JEHOVA és a MESE A VARRÓGÉPRŐL
czimű költeményeket is

Ára diszes, egész vászonkötésben 3 kor.

Bérmentes küldéssel, ha az összeget
előre utalványozzák 3 kor. 20 fillér

B RÓDY SÁNDOR ◉ ◉ ◉ ◉ ◉ ◉ ÖSSZEGYÜJTÖTT MUNKÁI.

◁ ▷

	kötve	fűzve
I. Kétlelkű asszony	3.20	1.60
II. Apró regények	4.40	2.80
III. Két szőke asszony	3.20	1.60
IV. Színészvér	4.40	2.80
V. Éjszaka	3.20	1.60
VI. Don Quixotte kisasszony	5.60	4.—
VII. Rejtelmek	4.40	2.80
VIII. Emberek	3.20	1.60
IX. Nyomor	3.20	1.60
X. Faust orvos	3.20	1.60
XI. Hófehérke	3.20	1.60
XII. Tündér Ilona	5.—	3.—
XIII. Egy férfi vallomásai ...	5.—	3.—
XIV. Az asszonyi szépség ...	4.—	2.—

DÉRYNÉ NAPLÓJA

HÁROM KÖTET

TIZENHAT KÉPPEL ~

SAJTÓ ALÁ RENDEZTE

BAYER JÓZSEF

DÉRYNÉ NAPLÓJA. A magyar memoár-irodalom ha nem is gazdag, de van egy kincse, melyet megirigyelhet tőle a legmesszebbre haladott nemzetek irodalma is. Ez **DÉRYNÉ NAPLÓJA**. Mikor husz év előtt először megjelent, valóságos lelkesedést keltett, mert egyrészt kitűnő korrajz, másrészt jellegzetes őszinteséggel mondja el egy változatosságokban gazdag életnek regényes epizódokban bővelkedő történetét.

A husz évvel ezelőtt megjelent kötet rég elfogyott s ez indított arra minket, hogy megszerezzük a Napló eredeti kéziratának a tulajdonjogát s újból kiadjuk, de eltérőleg az első kiadástól: teljes szövegében s a maga egyszerű csevegő stílusában, úgy amint Déryné megírta.

A három kötetes mű ára fűzve
15 kor., diszkötésben 20 kor.,
mely összeg 2 koronás havi rész-
letekben is törleszthető.==

Itt kérjük levágni s alanti címnek beküldeni

Singer és Wolfner könyvkiadóhivatalának
Budapest, Andrássy-út 10.

Ezennel megrendelem a **DÉRYNÉ NAPLÓJA** Bayer Józseftől, 3 kötetes mű diszkötésben 20 kor. összértékben, fizetendő 2 kor. havi részletekben a szállítástól kezdődőleg, Budapesten, Singer és Wolfner könyvkereskedésében. Az esedékes és le nem fizetett részleteket a cégnek jogában áll költségemre postai megbizással bevonni. A részletek be nem tartása az egész gyűjtemény árát azonnal esedékessé teszi. A szállításnál kérem az első részletet utánvételezni.

Név és állás: .....

Hely: ..... Lakhely: .....

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSAI
BUDAPESTEN.

PEKÁR GYULA

🌸 MUNKÁI. 🌸

A jukker leány és egyéb esetek, elbeszéli Dodó főhadnagy	kor. 3.— Diszköt. 5.—
Az aranykeztyűs kisasz- zony. Novellák	3.60 Diszköt. 5.20
Lavina. Regény.... kötve	1.—
Hatalom. » .... »	1.—

